

MEDICINA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS
Nr. 1 (79) 1992

MEDICINA ALGS Žurnalas

Journal of American Lithuanian Medical Association
Nr. 1 (79) 1992

Redaktorius

Vaclovas Šaulys, M.D.

Redakcinė kolegija:

Kazys Ambrozaitis, M.D.

Milda Budrys, M.D.

F.V. Kaunas, M.D.

Kazimieras Rimkus, M.D.

Korespondentai:

Dr. J. Kriaučiūnas — Putnam, Con.

Dr. A. Pavilanis — Montreal, Kanada

Dr. G. Skrinskas — Toronto, Kanada

Redakcinės kolegijos nariai, tvarko atskirus žurnalo skyrius

Techninis redagavimas:

Teresė Bogutienė

Kalba ir korektūra rūpinasi:

Irena Skuodienė

Spaudos darbai atlikti:

M. Morkūno spaustuvėj, Čikagoje

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos siunčiamos redakcijos adresu. Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra. Žurnalas išeina du kartus per metus. Prenumerata U.S. \$10.00 metams. Atsiskaitoma per draugijas, arba tiesiog MEDICINOS adresu. Adresų pakeitimus prašome iš anksto pranešti administracijai.

MEDICINA

Redakcija: c/o V. Šaulys

2639 W. 86 St.

Chicago, IL 60652

Tel.: (312) 776-7337

Administracija:

Sofija Blažys

3038 W. 59th St.

Chicago, IL 60629

(312) 776-6667 (darbo)

ir Irena Makštutis

6849 Highland

Palos Heights, IL 60463

(708) 448-8374

TURINYS

<i>Patikrinkime laikrodžius</i>	1
<i>Bendroji medicina ir psichiatrija,</i> <i>A. C. Matulis, MD, PhD</i>	3
<i>Lietuvos Siamo dvynukių operacijos,</i> <i>K. E. Slyer, MD, K. Shapiro, MD,</i> <i>Č. Vaičys, MD</i>	9
<i>Naturalaus maitinimo reikšmė, tradicijos</i> <i>ir perspektyvos Lietuvoje, K. Vitkauskas, MD</i>	16
<i>Pogumburis, A. Šimkus, MD</i>	18
<i>Dr. V. Dargužas-Hofer — Vilniaus Universiteto</i> <i>garbės daktaras</i>	21
<i>Lietuvių Medicinos Muziejus, M. Budrienė, MD</i>	23
<i>Medicina Lietuvoje</i>	24
<i>Liudas Vaineikis, E. Matukynienė</i>	30
<i>ALGS veikla</i>	32
<i>New York' o LGD veikla, J. Kriaučiūnas, MD</i>	36
<i>GAJA, V.Š.</i>	38
<i>Kvebeko LGD veikla</i>	39
<i>Mūsų mirusieji, paruošė K. Rimkus, MD</i>	40
<i>Kronika, paruošė K. Rimkus, MD</i>	42

Sekančiam numeriui medžiagą siųsti iki spalio 15 d.

PATIKRINKIME LAIKRODŽIUS

Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas Klaipėdoje mus neįtikino ar LGS stiprėja, tobulėja ar įgyja valdžioje ir visuomenėje didesnio pasitikėjimo ir svorio. Organizuoti gydytojai Lietuvoje yra mažumoj. Yra daug vilčių, kad organizacija stiprės ir įgaus daugiau reikšmės sveikatos apsaugoje. "Medicina", svarbiausias LGS profesinis žurnalas, irgi nestovi tvirtai — jos redaktoriai nusiskundžia, kad sumažėjo domėjimasis moksliniais darbais, nėra aiškaus finansinio pagrindo ir net kelia klausimą, ar turi visuotiną s-gos pritarimą tą žurnalą toliau leisti. Būtų tragedija, jeigu Lietuva liktų be mokslinio medicinos žurnalo, kuris turėtų būti veidrodis Lietuvos medicinos pažangos kaimynams ir pasauliui, remiančiam atsikūrimo pastangas. "Gydytojų Žiniomis" susidomėjimas didėja ir populiarumas kyla. Medicinos praktikos privatizacija yra beveik nepajudėjusi. Dauguma praktikuojančių gydytojų net ją vargiai supranta. Didžioji dauguma yra patenkinti būdami valdžios tarnautojai ir jos menkai atlyginami už gana sunkų ir atsakingą darbą, nors privatizacijai durys yra visiškai atidarytos. Visi šitie motyvai verčia išseivijos gydytojams ir mūsų organizacijoms patikrinti laikrodžius: ar laikas mums palaidoti savas, išseivijoje ugdytas medikų organizacijas, uždaryti mūsų "Medicinos" žurnalą, nors retai mus aplankanti, ir jį prijungti prie Lietuvos Medicinos, ar laikas sustabdyti LAMA gana sėkmingus žiemos seminarus ir kitus profesinius parengimus?

Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijai šįmet sukanka 80 metų nuo jos įkūrimo. Indėlis tarpusavio bendravimui ir lietuviybės išlaikymui Amerikoje buvo žymus net ir tais laikais, kai Lietuva buvo nepriklausoma. Pokariniai imigrantai suteikė naujos tautinės ir profesinės transfūzijos, sukėlė entuziazmą, tarpusavio paramą. Susikūrė draugijų JAV, Kanadoje ir kituose kraštuose. Reikėjo jungtis ir organizuoti laisvojo Pasaulio Liet. Gyd. sąjungą, kuri po daugelio sėkmingų veiklos metų pradeda subyrėti. Manėme, kad atkurta LGS perims visą iniciatyvą, o mes prisijungę gėrėsime jos veikla. Deja, momentas reikalauja mums stipriai pasitempti, kad galėtume jiems pasiūlyti reikšmingesnę ne tik profesinę, bet ir materialinę paramą. Šis svarbus reikalas turi mus pažadinti iš apsnūsusios neveiklos. Mūsų apsnūdimą liūdija paskutinio suvažiavimo nutarimų nevykdymas, kai kurių draugijų veiklos maršimas. Yra nesuprantama, kad Amerikoje atsirastų sunkumų susimokėti visų sutartą nario mokesčių ar paaukoti keletą nuo valstybinių mokesčių atleidžiamų dolerių savitarpio šalpai. Suvažiavimas nutarė nario mokesčių pakelti iki 100 dol. Kiek žinau, tai yra žemiausias nario mokesčio bet kokios profesinės medikų organizacijos Amerikoje. Kol kas susimokėjo ar įnešė auką į fondą apie 40 asmenų. Atsirado daugiau išlaidų ryšių su Lietuva palaikymui, beveik kasdien skubiai padedant atvykusiems iš Lietuvos ir pakliuvusiems į netikėtas aplinkybes, koordinavimas ir pagalba kitoms šalpos organizacijoms, organizuojant vaistų ir instrumentų pagalbą ir t.t. ALGS valdyba kiekviename savo posėdyje tokią finansinę pagalbą svarsto. Susimokėję nario mokesčių, atleidžiami nuo "Medicinos" prenumeratos mokesčio ir gaus nemokamai naują lietuvių gydytojų adresų knygą. Pavyzdžių staigiai paramai daug. Reikėjo paramos JAV viešninčiai kardiologei, kad galėtų nuvykti į baltistikos suvažiavimą paskaitai Toronte; padengti išlaidų dalį Michigan'o profesoriui ir jo grupei seminarui Čikagoje, besiruošiančiam reabilitacijos reikalais kelionei į Lietuvą, globoti atvykusius iš Lietuvos pakeliui į universitetus pasitobulinimui ir kt. Ir mūsų Medicinos žurnalą dar per anksti sustabdyti, nes jos susijungimas su Lietuvos "Medicina" dar nėra aiškus. Mūsų veikla ir darbai įgauna kitą pobūdį ir prasmę. Kol kas su atnaujinta energija tęskime veiklą bent iki sekančio suvažiavimo. Dar nelaikas tikėtis paramos iš Lietuvos. Paramos yra reikalingi kolegos iš Lietuvos. Tai bus geriausiai paminėtas aštuoniasdešimtmetis!

Kazys Ambrozaitis, MD

Viršelis: Klaipėda. Matosi dalis uosto, Smiltynė ir Baltijos jūra.

Nugarinis viršelis: Senasis pajūrio kelias, Klaipėda-Palanga.

Abi nuotraukos iš Juozo Poliaus knygos "Gimtoji Žemė Lietuva".

1991 m. ALGS suvažiavime buvo nutarta padidinti nario mokestį — aktyviam nariui 100 dol., pensininkui — 50 dol./ metams. Į tą sumą įeina ir "Medicinos" prenumeratos mokestis. ALGS nariai apsimokėję nario mokestį 1992 metams:

Kazys Ambrozaitis MD	100.—	P. V. Kisielius MD	100.—
Aldona Baltch-Gravrokas MD	25.—	Alf. Kriščiukėnas MD	100.—
Milda Budrys MD	100.—	Benjaminas Kvietys MD	100.—
Bruno Burgess MD	100.—	Augustinas Laucis MD	50.—
A. D. Dickson MD	100.—	Juozas Laukaitis MD	100.—
Alice Dunajewski MD	100.—	Vytautas Majauskas MD	100.—
Elena Galiauskas DDS	100.—	Antanas Marčiukaitis MD	100.—
Arūnas Gasparaitis MD	100.—	Kristina Pareigis MD	100.—
Gražina Gayes MD	100.—	Juozas Petrikas MD	100.—
Laimutė Griniūtė MD	100.—	Juozas Plikaitis MD	100.—
Arnoldas Grušnys MD	50.—	Edmundas Ringus MD	100.—
Kostas Jablonskis MD	250.—	J. G. Skučas MD	100.—
Irena Jasys MD	100.—	A & V. Šauliai MD	200.—
Jonas Juozevičius MD	100.—	Augusta J. Šaulytė MD	100.—
Frank Juras MD	100.—	Otonas Vaitas MD	100.—
Vyt. Karoblis MD	200.—	Arvydas Vanagūnas MD	100.—
Lucija Kaufmann	100.—	Stasė Žadeikis MD	100.—
F. V. Kaunas MD	100.—	Petras Žemaitis MD	100.—
Roman Kaunas MD	100.—	Aras Žlioba MD	100.—
Leonarda Kilikonis	50.—		

NARIO MOKESTĮ SIŪSTI

Lithuanian Research & Studies Center
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636

ČEKIUS RAŠYTI:

Lith Research & Studies Center (Medical Studies)

Mieli kolegos,

Lietuvos gydytojų žurnalas "Medicina" dėl begalinės infliacijos yra sunkioj padėtyje. Man teko aplankyti "Medicinos" redakciją ir kalbėjau su "Medicinos" redaktoriais dr. Z. Satkevičiumi ir dr. J. Kavaliauskiene. Žurnalui reikalinga pinigine pagalba, iki valiuta stabilizuosis. Jiems galėtume padėti užsiprenumeruodami jų leidžiamą žurnalą, įmokėdami 25 dol. metams. Jie žurnalą atsiųstų pakietu, o mūsų administracija persiųstų užsiprenumeravusiems.

Money orderį arba čekius rašyti: "Doctors of Lithuania — Medicina"

Siųskite mano adresu :

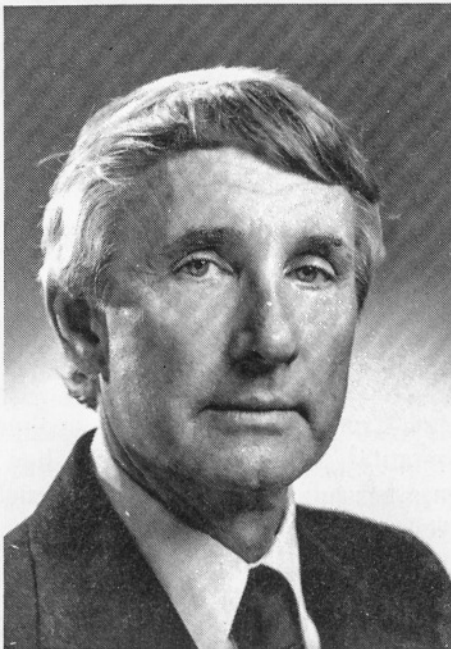
V. Šaulys, 2639 W 86th St., Chicago, IL, 60652

Gauti pinigai bus persiunčiami Lietuvos MEDICINAI. Parašykit tikslų savo adresą.

V. Šaulys, red.

BENDROJI MEDICINA IR PSICHIATRIJA

Anatole C. Matulis, M.D., Ph.D.

Anatole C. Matulis, MD, PhD

Anatole C. Matulis, MD, PhD baigęs Amerikos universiteto medicinos mokyklą *Montserrat, British West Indies* 1982 m. Psichiatrijos rezidentūrą atliko *Henry Ford* ligoninėj, *Detroit*. *Detroit* verčiasi medicinos ir psichiatrijos praktika. Priklauso *Holy Cross* ir *Cottage* ligoninių gydytojų vienetams. 1991-1992 vadovavo psichiatrijos skyriui *Holy Cross* ligoninėje, 1992 m. išrinktas į *Executive Committee of Medical Staff*.

Dr. Matulis nuo 1955 m. studijavo kalbas ir literatūrą. Toje srityje profesoriavo *University of Wisconsin — Green Bay* ir *Purdue University, Indiana*. 1963 gavo PhD in *Modern Languages & Literature, Michigan State University* ir 1967 PhD in *Psychology*. Dr. Matulis yra parašęs 4 knygas. Vieną knygą su 2 skyriais apie "*Psycholinguistics in Clinical Practice*" ir 32 straipsnius žurnaluose literatūros, psichiatrijos ir neurologijos klausimais.

I. Įvadas: Istorinė eiga

Atrodo, kad amžių bėgyje protinės (psichinės) ligos buvo suprantamos kaip dieviška dovana arba šetono apsidimas. Šių pažiūrų atgarsiai, atrodo, vietomis yra užsilikę iki šių dienų. Graikų ir romėnų medicininė mintis sukosi apie kūno skysčių balansą ir "judančią gimdą" (histerija). Tas primena, kaip sena yra medicinoj psichosomatinė idėja.

XVII ir XVIII a. protiniai ligoniai būdavo laikomi specialiuose namuose barbariškai sukaustyti geležiniais retežiais. Šekspyras savo dramoj *Lady Macbeth* (5-tame veiksme, 1&3 scenoje) atkreipė dėmesį, kaip menkai turėta supratimo apie psichines ligas. Neramūs prancūzų revoliucijos metai atnešė kiek šviesos ir reformų psichiniams ligoniams, kur ypatingai pasireiškė Phillipe Pinel ir William Tuke (1732-1822). Tačiau tik XIX amžius atnešė mokslu, o ne mitais grindžiamą psichiatriją. Emil Kraepelin (1856-1926) įvedė diferenciaciją tarp maniakinės-depresinės psichozės ir *dementia praecox*. Jo pėdomis pasekė Eugene Bleuler, kuris ir šiandien atmintinas dėl *šizofrenijos* sąvokos sukūrimo. Devyniolikto amžiaus gale, jaunas austrų gydytojas Sigmund Freud, (1856-1939) aplankęs Prancūzijoje Jean Charcot, davė pradžią struktūrinei žmogaus psichinio modelio sampratai, kuri turėjo įtakos keletai ateinančių dešimtmečių. Jo studentai, Alfred Adler ir Carl Jung toliau tęsė savo profesoriaus mintis skirtingomis kryptimis, bet su panašiu užsidegimu.

Amerikietis Harry Stack Sullivan (1892-1949) įsteigė psichiatrijos mokyklą, kurioje dėstė savo idėją apie tarpasmeninių santykių reikšmę žmogaus asmenybės vystymuisi. Vėliau, Karen Horney (1885-1952) iškėlė moters rūpesčius vyrų dominuojančiam pasaulyje. Pradėjo ryškėti XXI amžiaus dvasia, kada centrinę poziciją užėmė humanistinė egzistencialistinės psichologijos mokykla, kuri žmogaus dvasinės sveikatos potencialą ir pilnutinį as-

menybės išsivystymą laiko svarbiausiu uždaviniu.

Trumpai reikia paminėti ir vis dar tebe-gyvuojančią behaviorizmo (manierizmo) mokyklą, pradant nuo Ivan Pavlov (1849-1936) iki J. B. Watson, Edward Thorndike, B. F. Skinner (1904-1980) and Joseph Wolpe — jie visi stengėsi išvystyti ir pritaikyti socialinio auklėjimo teorijas, kurios rėmėsi žmogaus vystymosi koncepcijomis. Čia daugiausiai pasireiškė trys individai: Jean Piaget (1896-1980), John Bowlby (1907-1990) ir Erik Erikson (1902-). Jie įdėjo daug pastangų, kad augimo ir išsivystymo procesų mokymas būtų įvestas į kiekvieną medicinos mokyklą.

1970-taisiais dėmesys nukrypo į protavimo, savęs įžvalgą, į mažiau pastebimus sielos įvykius, kurie davė pagrindus pažinimo ir galvojimo terapijoms. Tai buvo panaudota vedybinei, šeimos ir grupinei terapijai. Psichiatrijos grupinėje terapijoje, kur ligoniai dramatiuoja savo individualias kasdienybes. Būtų neteisinga nepaminėjus psichosomatinės medicinos (Dunbar, Alexander & Mirsky), kurie dar šiek tiek naudoja kartezinį dualizmą proto ir kūno, o tai jau veda į 21 a. supratimą biopsichosocialinio modelio. Pagal George Engel (1977), asmenį gydant reikia suprasti visą žmogų ir jo aplinką, kurioje jis gyvena.

II. Psichiatrija: Asmeniškasis aptarimas

Atrodo, kad ne visi vienodai supranta, kas yra psichiatrija. Pirmiausia, psichiatrija tai nėra "patarimai", nors kai kada tai daroma; nėra psichologinis bandymas (testing); nėra mokslinė klinikinė psichologija. Psichiatrija yra unikali medicinos specialybė, kuri apima daug medicininių ir psichologinių sričių ir situacijų. Leiskim, kad matome ligonį bendrosios medicinos ligoninės greitosios pagalbos skyriuje. Pacientė pamišusi, besiskundžianti pilvo skausmais, "tirpimo" jautimu įvairiose kūno dalyse ir traukuliais. Stebim jos šlapimą, matome, kad pabuvęs šviesoje — patamsėja. Tuoj kyla įtarimas, kad turima reikalo su pasikartojančia porfirija. Tikriausia, ligoniui konsultuoti bus kviečiamas psichiatras, bet čia yra problemų internistui, neurologui ir genetikui. Yra daug ir kitokių medicininių

atvejų, kai ligoniai turi ir psichiatrinį simptomų: baimę ir nerimą, depresiją, klaidėjimą, nuotaikos pakitimus, panikos jausmus, haliucinacijas ir kitokius psichinius nenormalumus. Žinome, kad psichiniai simptomai gali pasirodyti pas sergančius hipertiroidizmu (depresinis nerimas), miksedema (haliucinacijos, protiniai sutrikimai), Cushing'o ligoje (depresija, klaidėjimai, baimė/nerimas), adrenalinių liaukų nepakankamume, piktybinėje anemijoje, Wilson'o ligoje, hipoglikemijoje, pelagroj, kasos karcinomose, pheochromocytomose, sclerosi multiplex, sisteminėje lupus ir daug kitų ligų gali sukelti psichiatrinį sutrikimą dėl kurių dažnai reikia pritaikyti specifinį gydymą. Be to, ligonio psichinė būklė įvairiai atsiliepia į ligos pasireiškimus bei bendrą stovį. Antra vertus angina, astma, reumatoidinis artritas, pakilęs kraujo spaudimas, suerzintų žarnų sindromas, Crohn's liga, skrandžio opaligė, neurodermatitas, urticaria, Raynaud's liga ir nutukimas bei sulysimas yra pasekmė psichologinių veiksmų.

Jau dabar skaitantis susidarė vaizdas kaip žmogaus dvasia ir kūnas yra glaudžiai susiję. Riba tarp fizinės ir psichinės ligos dažnai yra labai siaura. Ligų etiologija nevisuomet yra aiški. Dažnai kyla klausimas, kas yra psichiatrija, arba geriau sakant, kurios yra psichiatrinės ligos? Pagrindiniai, psichiatrija yra ligos, kur pasireiškia psichologiniai simptomai susiję su fiziniiais, cheminiais, genetiniiais, psichologiniais ir socialiais sutrikimais. Užtat tokius susirgimus mes ir vadiname protinėmis arba psichinėmis ligomis. Kiekvienas protinis sutrikimas turi savitus ženklus ir simptomus, kurie suklasifikuoti Amerikos Psichiatrų sąjungos *Diagnostic ir Statistical manual (DSM-III-R)*. Čia surašyta 18 ligų kategorijų su daugiau kaip 200 diagnostinių pavadinimų. Ten randasi sutrikimai, jau pasirodę kūdikystėje vaikystėje ir paauglystėje, pav., protinis atsilikimas — *mental retardation*, išsivystymo problemos, tic ir kalbos sutrikimai. Čia suminėti organiškai protiniai sutrikimai (*Alzheimer's* tipo demencija, *Wernicke-Korsakoff's* sindromas, multi infarktų demencija, *Jakob Creutzfeld* liga, *Pick'o* liga ir įvairūs metaboliniai sutrikimai). Čia sužymėti ir susirgimai kaip schizofrenija, nuotaikos, nerimo, miego ir mitybos sutrikimai narkomanija ir asmenybės nenormalumai. Būtų

naudinga kiekvienam gydytojui susipažinti su *DSM-III-R* — palengvintų mediciną praktikuojančiam pagelbėti sergančiam ligoniui.

III. Parinkti psichinių susirgimų atvejai. Gydymas.

Psichiatrijos praktikoje, ar tai būtų liginės, klinikos aplinkoje ar gydytojo kabinete, dažniausiai susiduriame su keturiais pagrindiniais susirgimais. Vienas iš jų yra **depresija**.* Depresija tai nėra vien liguistas liūdesys, prislėgta nuotaika, nelaimingas gyvenimas. Depresija, jei negydoma, yra mirtina liga, nes maždaug 20% tokių ligonių mirs nuo savižudybės (suicide). Depresija persunkia visą ligonį. Ligonio ryšys su gyvenimo realybe yra sutrikęs: jį kankina nemiga. Ligonis praranda apetitą, pakinta net kūno judesiai, sutrinka atmintis, persekioja įkyrios pesimistinės mintys, apima savęs kaltinimo jausmas. Ligonis nori mirti. Čia gydytojas turi greitai veikti, kad ligonis nenusižudytų. Bandytas ligonį perkalbėti kartais gelbsti, bet to nepakanka — būtinai reikia gydyti ir vaistais. Užtat kiekvienas gydytojas turėtų būti bent kiek susipažinęs su tos grupės vaistais. Jų yra keletas. Jų veikimas ir indikacijos nevienodos, ypač, jei ligonis turi ir kitokių fizinių negalavimų, pvz. širdies ar kraujospūdžio ligas. Gydytojas turėtų žinoti ir tų vaistų šalutinius veikimo reiškinius. Kai kurie tos grupės naujesnieji vaistai, pvz., *fluoxetine* (*Prozac*) susilaukė kritikos, o *sertraline* (*Zoloft*), buvo išgirtas dėl šalutinių reiškinių. *Fluoxetine* dėl savo ilgo veikimo sukelia *akathisia* — padidintą nervingumą, užtat jo veikimą reikia tiksliai sekti — prirašomas ligoniams turintiems sezoninę depresiją ir obsesinę — kompulsinę formą. Tuo tarpu *sertraline* sukelia mažiau šalutinių reiškinių ir veikia kur kas greičiau ir trumpiau, labiau priimtinas gydytojams ir ligoniams. Ligonius su jautrių žarnų sindromais ir miego problemomis, dažnai gerai veikia *doxepin* (*Sinequan*), kuris yra žinomas kaip H1 ir H2 receptorių blokotojas. Ligoniai turį deluzijas ir psichozės simptomus susilaukia daugiau naudos imdami *amoxapine* (*Ascendin*), kuris veikia palyginti greitai. Kai kurie neurologai randa, kad ligonį ištikus kairės pusės smegenų

insultui (CVA) geriau veikia *desipramine* (*Norpramin*), o dešinės pusės CVA — geriau veikia *nortriptyline* (*Pamelor*, *Aventyl*). Mažiausiai anticholinerginių, o daugiau noradrenerginių reiškinių duoda *desipramine*, užtat jis geriau tinka ligoniams, kuriems svarbu turėti daugiau energijos dienos metu. Čia reikia būti atsargiems su ligoiais, turintiems širdies problemų ir tiems, kurie turi tendencijos į ortostatinę hipotensiją, nes šie vaistai prailgina širdies impulsų laiką. *Nortriptylene* ir *imipramine* gali sukelti širdies skilvelių aritmijas. Kiekvienu atveju, paskiriant antidepresinius vaistus, reikia gerai žinoti ligonio širdies būklę.

Depresiją gydyti yra nelengva, tačiau liginėje, gydymą galima suintensyvinti, skiriant iš karto net dvejus vaistus tuo pat laiku. Serotonergetiniai vaistai, kaip *trazodone* (*Desyrel*), kuris pagerina miegą, gali būti derinami su *fluoxetine* (*Prozac*) ar *desipramine* (*Norpramin*). Veikimas sustiprinamas, pridėdant *fluoxetine*. Kita panaši kombinacijų gali būti, pridėdant *lithium* ar kitą hormoninį preparatą depresijos gydymui. Polifarmakologijos atveju yra reikalinga tikslesnė priežiūra, monitorinimas, nes vaistų kombinacijos gali pakelti vieno ar kito vaisto koncentraciją ligonio kraujyje ir tuo pačiu sukelti nemalonių ir netikėtų reiškinių ligoniui.

Esant skubiam reikalui, ar kada medikamentinis gydymas yra nepriimtinas, naudojama elektrokonvulsinė terapija. Jei laiko faktorius nėra kritiškas, yra kitų naujesnių ir indomių terapijos būdų, pavyzdžiui sezoninės depresijos ("winter blues") atveju — gerai veikia šviesos terapija, kur panaudojama ypatinga anatominė akių jungtis su pinealine smegenų liauka. Jungtis vyksta melanino pigmentu. Melaninas gamina melantoniną ir serotoniną, kurie veikia kaip nervų impulsų laidininkai ir yra svarbūs elementai depresijoje.

Koks bebūtų depresijos gydymas, pagrindinis gydytojo tikslas yra sumažinti depresijos kančias ir išvengti ligonio savęs sunaikinimo — savižudybės.

Kitas panašus psichinis sutrikimas žinomas kaip unipolarinė depresija — **manija**. Ligonis sutiktas liginėje reiškiasi teatrališkai: greitai kalba, yra bendro susijaudinimo stovyje, bando išreikšti daug minčių trumpu laiku ("Flight

of ideas"). Dažnai sunku suprasti, ką ligonis nori pasakyti. Atrodo, kad jis nori išsakyti kokią vidinę dramą, įvykį, kuriame prarasta kontrolė, įvykį, kuris turi būti sprendžiamas neatidėliojant. Ligonį stebint, matome jį esant pavojuje, ir būtinai tuoj reikia atstatyti jo vidinę pusiausvyrą, psichinį balansą. Tas sutrikimas yra kita pusė depresijos, kuris žinomas kaip bipolarinis sutrikimas — manija. Gydyti reikalinga skubiai, neatidėliojant ir ligoniui yra būtina saugi ligoninės aplinka.

Beveik kiekvienas gydytojas girdėjo apie *lithium carbonate*, tai geriausias vaistas manijai gydyti, tik susiduriame su viena problema — trunka nuo 5 iki 10 dienų, kol *lithium* pradeda pilnai veikti, o maniją gydant reikia greitų rezultatų. Pradžioj gydymo, *lithium* duodamas atsargiai, su mažom neuroleptikų dozėm, *haloperidol* ar *benzodiazepines* (*lorazepam*). Tokia vaistų kombinacija ligonis greitai nuraminamas ir paruošiamas *lithium* terapijai. Prieš gydant su *lithium* būtinai reikia žinoti ligonio inkstų, skydinės (*thyroid*) liaukos ir širdies stovį; be to, reikia žinoti elektrolitų sudėtį ir, jeigu moteris, iširti ar ligonė nėra nėščia. Pradėjus *lithium*, jis pradeda veikti savaitės bėgyje ir tada galima mažinti neuroleptikus ir benzodiazapinus. Yra naudinga reguliariai nustatyti ligonio optimalinį terepeutinį *lithium* kiekį kraujuje.

Kadangi manijos epizodai pasikartoja, partartina, panaudojus profilaktinę strategiją, rasti būdų kaip išvengti ligos destruktivosios fazės. Kai kurie ligoniai negali naudoti *lithium* dėl anksčiau minėtų negalavimų. Tokiais atvejais autorius, sekmingai panaudojo antikonvulsinius preparatus, kaip *valproic* rugštį (*Depakote*), *carbamazepine* (*Tegretol*) ar net *benzodiazepine* (*Ativan*). Vartojant šiuos vaistus, reikia tiksliai sekti vaistų koncentraciją ir išvengti bet kokios infekcijos. Kaip visuomet, yra svarbu tikslus vaistų paskyrimas ir geri santykiai su ligoniu.

Protiniai sutrikimai, pavieniai ar grupiniai, per šimtmečius medikų ir literatų žavingai aprašomi; dažniausiai pavaizduotos psichozės. Čia autorius pasirinko kiek plačiau paminėti **šizofreniją**, paranoją būdingą kliedėjimo idėjomis (*paranoid delusions*), trumpus psichinius išpuolius ir kombinaciją pamišimų su nuotaikos sutrikimais. Tie sutrikimai yra dažni

kasdieninėj psichiatro praktikoje, bet dažniausiai ligoninėse. Ligonis pasimetęs realybėje, neorganizuotas galvojimas, lėkšti sprendimai ir paviršutinė įžvalga. Psichozių etiologija ne visuomet aiški, daug skirtingų nuomonių. Psichozes gali sukelti organiniai, cheminiai, metaboliniai, genetiniai, socialiniai ir aplinkos faktoriai. Jei priežastis yra organinė, gydymas turėtų būti paprastas — pašalinti priežastį, psichozė praeis. Pelagros psichozė turėtų praeiti ligonį gydant niaciamidu. Taip pat prie anemijos — turėtų padėti vitamino B12 injekcijos. Addison; o liga gydoma su hidrookortizonu sumažins ar visai pašalins psichotinius simptomus.

Neurologijoje kepenų, švino ar alkoholio encefalopatijos, smegenų anoxia, virusinis encefalitas, smegenų smilkininės skilties epilepsija, subdural hematoma ir normalaus spaudimo hidrocephalus atitinkamai gydant dažnai pagerėja, praeina ir psichiniai pasireiškimai. Tačiau ne visada galime surasti etiologinių priežasčių — tada reikia psichiatrinio gydymo.

Nežinant tikros priežasties, gydymas nukreipiamas į pagrindinius taikinius, simptomus: neramumas, bloga orientacija, nenuoseklumas kalboje, nebylystė, neįprastas manerizmas, kliedėjimas, klausos ir regėjimo haliucinacijos. Kiti simptomai — socialinis vienišumas, neįprastas socialinis elgesys sunkiai pasiduoda medikamentiniam gydymui; jie aptariami kaip negatyvūs simptomai. Naudojimas medikamentų psichotiniams simptomams gydyti bazuojamasi teorija, kad šizofrenija pasireiškia esant smegenyse dideliame kiekiui dopamino, serotonino ir norepinefrino, o gydome šizofrenija bandydami užblokuoti tuos chemikalus (neurotransmitterius) ties nervų receptoriais (*synapses*) ir balansuodami transmitterių chemikalus, kontroliuojame ar visai panaikiname simptomų pasireiškimus. Gydymui naudojami vaistai yra vadinami *antipsichotics* ar *neuroleptikai*. Jų yra keletas, juos pasirenkant bazuojamės pagal vaistų stiprumą ir jų šalutinį, antrinį veikimą. Stipriausias neuroleptikų sąrašė yra *haloperidol* (*Haldol*), vidutinis — *trifluorperazine* (*Stelazine*) ir *thiotixine* (*Navarene*), silpniausias, bet daugiausiai anticholinerginis yra *thioridazine* (*Mellaril*). Ne taip sunkiems simptomams gydyti naudojami neuroleptikų metabolitai, kaip *mesori-*

dazine (*Serentil*) arba žemo stiprumo *xanthe* junginiai *chlorprothixene* (*Taractan*) su skirtingu pasisekimu. Tuos vaistus naudojant, reikia budriai stebėti ligonį dėl galimų šalutinių reakcijų. Anticholinergiški, alpha-adranergiški, pseudoparkinson's preparatai sukelia *akathisia*, (staigūs tonuso sutrikimai) ir tardvinę *dyskinesia*, *neuroleptic malignant syndrome* — visi gali blogai paveikti gydymą. Kai kada yra sunku parinkti tinkamą preparatą, kartais sprendimą nulemia rizikos ir naudos santykio faktorius.

Naujieji neuroleptikai, kaip *clozapine* (*Clozaril*) ar *remoxipride*, *risperidone* (dar nėra JAV) naudojami efektyviam šizofrenijos gydymui, bet turi daug komplikuojančių problemų (*clozapine* — *agranulocytosis*). Kol kas dar tebėra mokslininkams paslaptim šizofrenijos idomi etiologija

Šių dienų pasauliui būdinga psichinė yda yra **anxiety - nerimas, baimė**. Jei gyvenimo įtampa (*stress*) ir toliau didės, pasidarys neįmanoma ir pavojinga gyventi ant šios planetos ir mes nuskęsime benzodiazepino jūroje. Įtampa yra dalis gyvenimo. Psichiatrija negydo kasdieninės įtampos, o yra užsiėmus sąlygomis, kurios bando sunaikinti individualias fizines, protines ir socialines žmogaus sistemas. Kai kurie pacientai negailestingai įklimpę į jiems nenorimas situacijas. Negali išeiti iš namų, negali nueiti į bažnyčią, nes bijo, kad kas nors baisaus atsitiks: numirs, išprotės ar dar kas nors įvyks nenumatyto. Jie serga agorofobija. Dar kiti negali išeiti iš namų, nes išėję, nėra tikri, kad durys užrakintos, vanduo užsuktas, elektra išjungta. Kiti bijo susirgti, kankinami perdidelio švarumo jausmo, ir tampa kaliniais savo prausykloje. Tai simptomai *obsessive-compulsive* ligos. Kai kurie gauna panašias fobijas po sužeidimų ar po didelių įtampos pergyvenimų.

Baimės ir nerimo jausmo priežastys gali būti medikalinės ir neurologinės, kaip buvo suminėta šito straipsnio pradžioje, bet prie šios ligos priežasčių dar vertėtų pridėti kaip *multiple sclerosis*, smegenų insultai, *postconcussive* sindromai, Huntington's ligoje, plaučių nepakankamume, širdies ir kraujo indų ligose, *hypoglycemia*, *pheochromocytoma*, premenstrualinis sindromas ir reumatoidinis artritas. Kai kada baimės ir nerimo sindromai pasireiškia

dėl alkoholio, kofeino, amfetaminų, kokaino ir cannabis (hašišo) perdidelio naudojimo ar staigaus nutraukimo

Beveik visus nerimo simptomus gerai gydo anxiolitikai, ypatingai, benzodiazepinai. Esant panikos priepuoliui gerai padeda *alprazolam* (*Xanax*), tabletė po liežuviu, nuramina ligonį per kelias minutes. Viena rimta problema su *Xanax* — po keletos mėnesių ligonis įpranta, priklauso nuo to vaisto. Čia reikia pasvarstyti, kas svarbiau — koks yra rizikos ir naudos santykis. Panikos atvejais gerai veikia *heterocyclic antidepressants* ir *monoamino oxidase* stabdantys preparatai. Socialinėm fobijoms (scenos baimė) gerai veikia beta-blokeriai (*Inderal*, *Lopressor* ir kt.)

Naujieji vaistai, visuotinam nerimui gydyti — nonbenzodiazepinai, pvz. *buspirone* (*Buspar*) veikia į serotonino takus smegenyse. Esant nemigai dėl nerimo ar panikos, naudojami antihistaminai, kaip *diphenhydramine* (*Benadryl*) arba *hydroxizine* (*Vistaril*). Pastarasis kombinacijoje su opioidais, padeda skausmo kontrolei.

Nemaža laimėjimų yra atsiekta *obsessive-compulsive* sutrikime. Religinėje aplinkoje yra vadinama "skrupulingumu", psichoanalistų — "super-ego tironija", neurologų — "psichastenija". Įdomios teorijos, bet iš jų nedaug yra naudos tam, kuris kenčia baimę ir apsėstas įvairių nelogiškų ritualų. *Clomipramine* (*Anafranil*) pagelbsti tokiems ligoniams. Taip pat paaiškėjo, kad tos ligos psichopatologija turi bent dalies organišką priežastį. Čia dėmesys nukreipiamas į serotonerginius neuro-takus ir metabolinę veiklą smegenų orbitaliniame vingyje, kur randami neurologiniai defektai. Serotonino takai buvo sėkmingai išaiškinti naudojant vaistus *fluoxetiną* (*Prozac*) ir *sertralina* (*Zoloft*).

Jau senai buvo žinoma, kad CNS turi dvi prieštaringas sistemas: **atpildo** — adrenerginę (*reward*) ir **bausmės** — cholinerginę (*punishment*), o dabar jau galvojama, kad serotonino takai sudaro trečią — **reguliuojančią** sistemą. Tad nenuostabu, kad vaistai pagelbstintys obsesiniam-kompulsyviui ligoniui, tuo pačiu sumažina depresiją ir baimę bei paniką.

* JAV depresija serga maždaug 4-5% žmonių. Viena iš dažniausiai nediagnozuotų ligų, bet nesunkiai pasiduodanti gydymui. (*JAMA*. 1992;267:2960)

Summary: Psychiatry at the Threshold of the 21st Century

Psychiatry has come long way from the crude division of the mind and body to the sophisticated field of modern medicine. This however, should not mean that we possess a final definition of psychiatry as science, it is far from it. However, one may venture to predict its future direction. Present day diagnostic tools such as a positron emission tomography (PET), single photon emission (CT), magnetic resonance imaging (MRI), with old reliable tomographies and sonographies, plus newer versions of electroencephalography such as magnetoencephalography (MEG) will provide psychiatry with a multidimensional and computerized model of the human mind in its pathologic condition. This mirror organicity then will also direct future research activities in both a better understanding and treatment of mental disorders.

In addition, neurology and genetics are becoming much closer companions of psychiatry. The field of neurotransmitters research and recombinant-DNA technology will further assist in unraveling the mysteries of the human mind with its dynamic nature. The "biological markers" of mental disorders, once thought as ephemeral, are beginning to find

their way back to psychiatry. For example, this writer uses creatine phosphokinase isoenzymes in tracking the treatment progress of many psychiatric patients with notable benefit to both the patient and the physician.

What is continuing to permeate the field of medicine and psychiatry is a perspective known as biopsychosocial model. With this model the patient is regarded as an individual comprised of many systems that are hierarchical in nature. Each individual is made up of subatomic particles, cells, organ structures; social system, nation and the world. These systems interact and effect each other. In health there is a balance, while in pathology there is chaos. This type of orientation provides better understanding of any pathology and guides one to a more effective treatment. Especially in psychiatry, this biopsychosocial model is very helpful since here the patient is regarded as whole being and not just an artificial fragmentation to serve someone's convenience.

It is appropriate to finish this intellectual journey with words uttered by Hamlet that ring with hope for the future: "What a piece of work is a man! How noble in reason! How infinite in faculty! In form and moving how express and admirable! ... The beauty of the world!" (Hamlet, II, ii).

■ **Saulius Cibas MD**, medicinos mokslus baigęs Harvard medicinos mokyklą, dabar yra Citologijos laboratorijos vedėjas *Brigham & Women's* ligoninėje, Bostone. Savo tyrimų rezultatus skelbia medicinos žurnaluose ir konferencijose. 1991 m. rudenį Cytology Society suvažiavime Floridoje skaitė paskaitas apie *Advances in Cytology* ir Cerebrospinal Fluid. Vėliau Prancūzijoje, Paryžiuje, tarptautiniame vėžio ligų medikų suvažiavime pristatė savo tyrimų duomenis apie plaučių *mesothelioma* plitimą, kurią sukelia asbesto dulkės. Taip pat, Amerikos citologų suvažiavime Los Angeles, CA pateikė rezultatus, kaip pagerinti gimdos kaklelio (uterine cervix) vėžio diagnozę.

■ **Vainutis K. Vaitkevičius MD**, dabartiniu metu prezidentas Michigan Cancer Foundation, medicinos ir onkologijos skyriaus vedėjas *Harp-*

er-Grace ligoninėje ir vyriausias gydytojas *Detroito Medical Center* bus pagerbtas tyrinėjimus vėžio srityje ir už rūpestingą vėžiu sergančių gydymą. Pagerbimo iškilmės vyks š. m. gegužės 14 d. Hyatt Regency viešbutyje, *Detroito*. Tuo pat metu bus pagerbtas ir fizikas prof. H. Harari, Weizmann instituto prezidentas. Pagerbimą ruošia *Detroito* žydų organizacija.

■ **Dr. Antanas Gudauskas**, buvo porai mėnesių atvykęs iš *Telšių*, 1991 m. klapkričio mėn. 13-17 dienomis dalyvavo *Las Vegas* vykusiame *World Congress of Gynecologic Endoscopy*. Kitas tikslas — susipažinti su Amerikos medicinos pagalbos organizavimu žmonėms, su nauja ligonių tyrimo ir gydymo technologija ir ligoninių įrengimais; taip pat norėjo surasti geradarių, norinčių ir galinčių padėti naujai statomiems gydymo namams *Telšių* mieste.

LIETUVOS SIAMO DVYNUKIŲ — VITALIJOS IR VILIJOS — ATSTATOMOSIOS VEIDO IR KAUKOLĖS OPERACIJOS

Kenneth E. Salyer, Kenneth Shapiro, Česlovas Vaičys*

Dr. Česlovas Vaičys

* Straipsnio autorius dr. Česlovas Vaičys, dalyvavęs dvynukių Vitalijos ir Vilijos pirmoje operacijoje, jas globojo ir gydė po operacijos ir buvo pirmasis, kuris gerai suprato tolimesnio gydymo galimybes tuomet dar sovietų medicinos sistemoje ir nepailstamai rūpinosi sudaryti sąlygas, kad jos galėtų tam atvykti į JAV. Straipsnio pabaigoje jis rašo: "Išreiškiame širdingą padėką visiems Šiaurės Amerikoje gyvenantiems lietuviams ir labdaros organizacijoms, kurių kilnumu bei humaniškumu buvo sudarytos sąlygos atlikti gyvybiškai svarbias operacijas Vitalijai ir Vilijai Childworks International Institute, Dallas, Texas, USA".

Po sėkmingos kraniopagų atskyrimo operacijos 1989.07.6 d. N. Burdenko neurochirurgijos institute (žiūr. Medicina, No. 1(75), 1990) bei perspektyvios rehabilitacijos periodo, buvusios Siamo dvynės — Vitalija ir Vilija Tamulevičiūtės — 1991 m. vasario 7 d. atvyko į Dallas Medical City Childworks In-

Medicina Nr. 1 (79) 1992

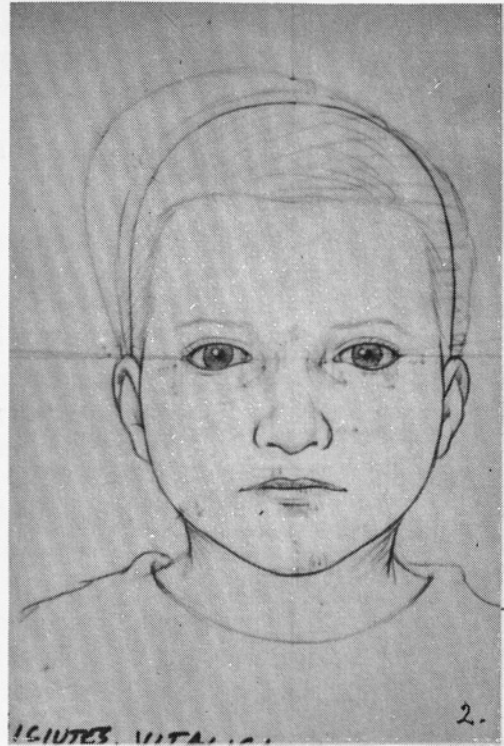
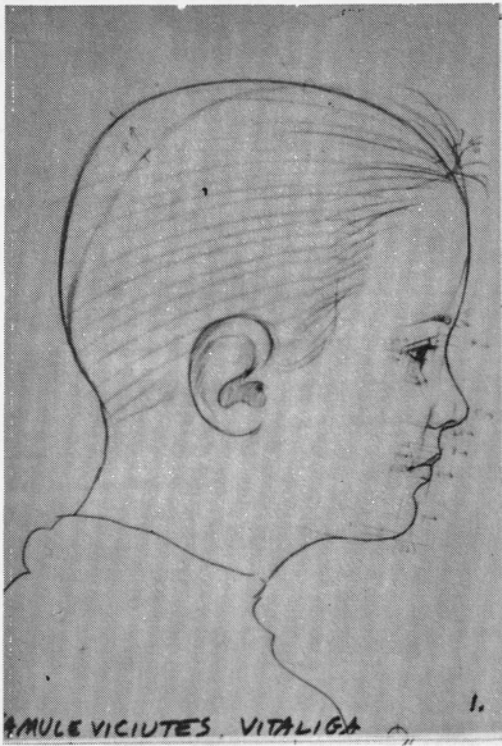
ternational institutą veido ir kaukolės rekonstrukcinėms operacijoms. Tai viena iš žymiausių klinikų pasaulyje šioje chirurgijos srityje. Institutui vadovauja dr. Kenneth E. Salyer, kuris besilankydamas Maskvoje ir dalindamasi chirurgine patirtimi matė Vitaliją ir Viliją prieš ir po perskyrimo operacijos ir džiaugėsi jos rezultatais.

Dr. Č. Vaičys atvykęs į JAV ir žinodamas, kad sesutėms neišvengiamai reikės atstatomųjų kraniofacialinių operacijų, kreipėsi pas dr. K. Salyer su pagalbos prašymu. Instituto kolegos nedvejodami sutiko ir pažadėjo padengti 60% su gydymu susijusių išlaidų (galutinė suma siekė daugiau 225 000 dol.). Š. Amerikoje gyvenančių lietuvių bei daugelio labdaros organizacijų dėka, reikalinga pinigų suma beveik per metus buvo surinkta.

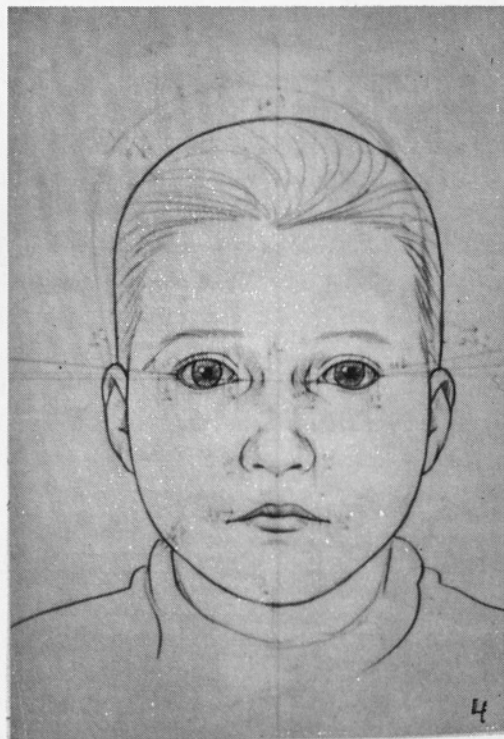
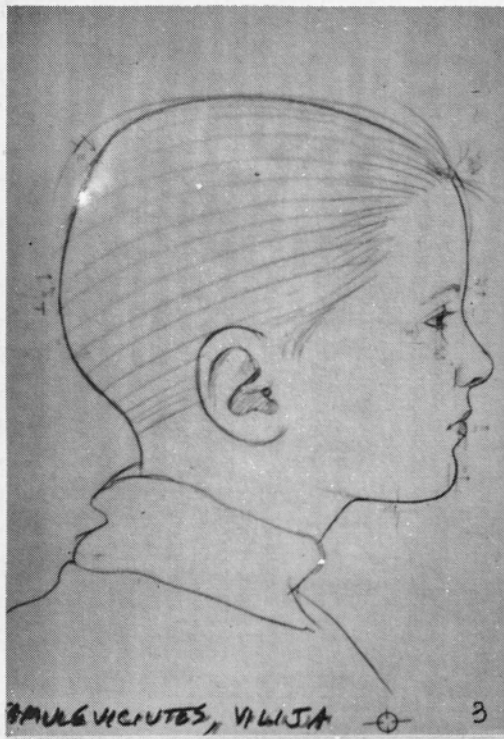
Childworks International institutas aprūpintas modernia diagnostine ir operacine aparatūra bei technika. Gydytojų branduolį sudaro skaitlinga aukštos kvalifikacijos specialistų grupė: plastinis chirurgas, neurochirurgas, oftalmologas, otolaryngologas, pediatras, radiologas, psichiatras, psichologas, genetikas, antropologas, stomatologas, ortopedas, logopedas, sociologas (social worker).

Atsižvelgiant į sesučių patologijos specifiškumą, antropologinio tyrimo išvadoje apskaičiuota, kad Vitalijos kaukolės ertmės tūris yra $1016 \pm 50 \text{ cm}^3$ ir atitinka amžiaus normos žemesnį vidurkio lygį. Pagal galvos indeksą (pločio ir ilgio santykį), ji buvo brachicefalinės formos. Rekomenduota operacijos metu sumažinti 12 mm biparietalinį ir 9 mm padidinti fronto—okcypitalinį diametrus. Dešinę kaktinę, kairę momeninę įstrižinę ašį padidinti 35 mm, o kairę kaktinę— dešinę momeninę — 10 mm (pav. 1,2).

Vilijos kaukolės ertmė yra 5 — 6% mažesnė, nei Vitalijos, užimdama $952 \pm 50 \text{ cm}^3$ tūrį. Dėl santykiniai siauros biparietalinės ir ilgos sagitalinės ašių galva turi dolichocefalinę formą. Rekomenduota rekonstrukcijos metu

Pav. 1, 2 Vitalijos galvos formos esamos ir perspektyvinis antropologinis piešiniai.

Pav. 3, 4 Vilijos galvos formos esamos ir perspektyvinis antropologinis piešiniai.

prapatinti biparietalinį diametrą 8 mm ir paiginti dešinę frontalinę — kairę parietalinę įstrižinę šį 29 mm (pav. 3, 4). Pažymėta ryški veido asimetrija, kurio dešinioji pusė buvo plokštesnė ir gilesnė (pav. 5), su aiškia smakro deviacija į ipsolateralinę pusę. Skirtinga dvynių kaukolių konfiguracija akivaizdžiai matoma apžvalginėse kraniogramose (pav. 6).

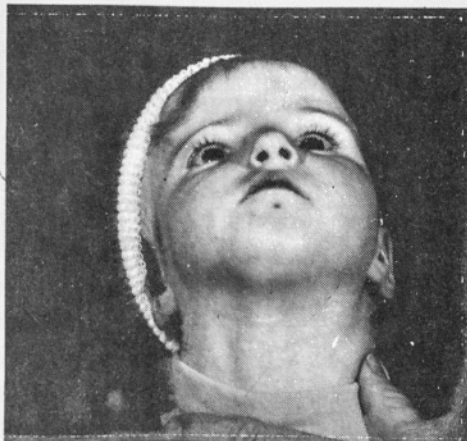
Rentgeno kompiuterinė tomografija diagnozavo smegenų pusrutulių ir šoninių skilvelių asimetriją, vidurinių smegenų dislokaciją iš dešinės į kairę, išsiplėtusias smegenų pagrindo cisternas, smegenų atrofijos požymius ir arachnoidinių cistų susiformavimą buvusiose tarpusavio smegenų suaugimo ir pooperacines ložės srityse — dešiniuose Vitalijos smegenų momeninėje, o Vilijos smilkininėje — momeninėje skiltyse (pav. 7, 8, 9). Pažymėti rentgenologiniai patologiniai pakitimai, lyginant su KT, atliktomis 1989. 10. 2, be žymesnės dinamikos.

Į medicinos praktiką įdiegta trimatė kompiuterinė tomografija atskleidžia netik detalią tiriamojo objekto anatomiją, leidžia matyti įvairiose trimatės atskaitos sistemos plokštumose, bet ir parodo atskirų audinių (pvz. kaulo, raumenų, odos ir pn.) tarpusavio santykį, sudaro puikias sąlygas planuoti operacijos strategiją, žymiai palengvina operacijos taktiką ir dramatiškai pagerina jos rezultatus.

Trimatė kompiuterinė tomografija ryškiai parodė kaukolių formas, jų deformacijas, jų skliauto kaulinio defekto plotą bei konfiguraciją (pav. 10, 11). Atskleidė smegenų — kaulo — odos tarpusavio santykius (pav. 12, 13). Apskaičiavus, Vitalijos galvos smegenų tūris buvo lygus 1233 cm^3 (pav. 14), o Vilijos — 1149 cm^3 (pav. 15).

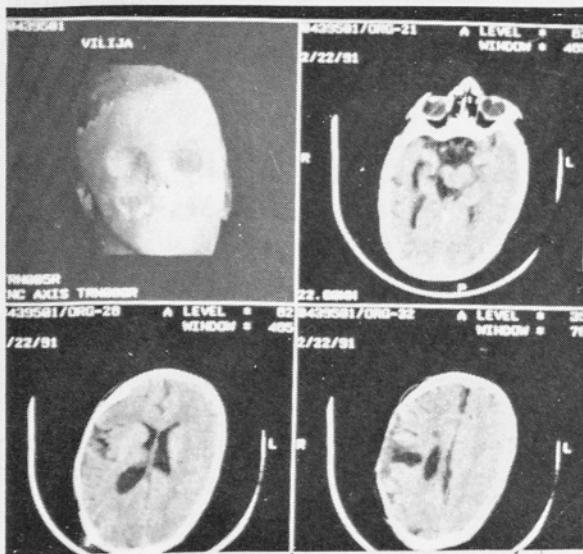
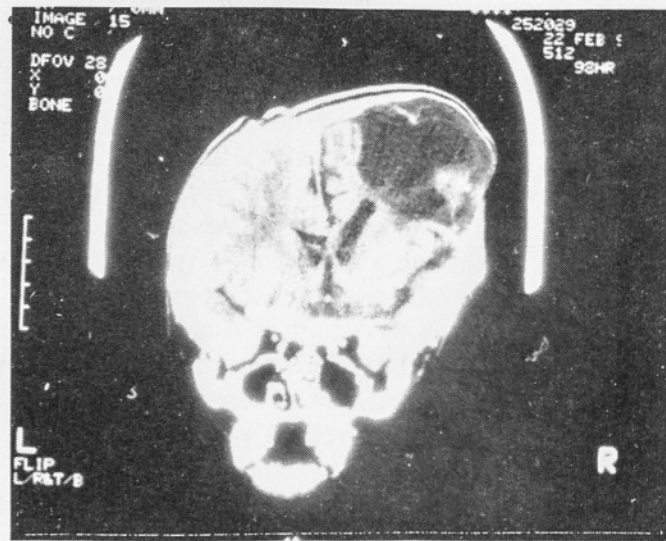
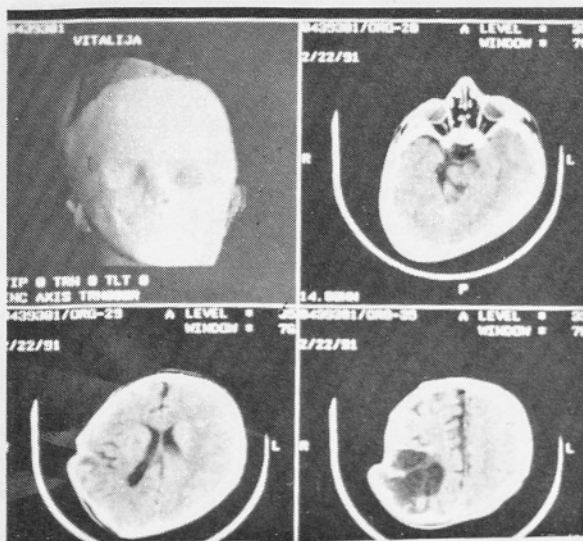
1991.05.17 d. Vilijai atlikta plastinė (kosmetinė) kraniofacialinė rekonstrukcija (Dr. K. Salyer ir dr. K. Shapiro). Po koronarinio odos pjūvio, pooperacinio rando projekcijoje palaipsniui, disekuota oda epiduraliai virš kaukolės skliauto kaulinio defekto, kol buvo identifiukuoti pastarojo kraštai. Vėliau sekė odos — aponeurozės atsluoksniavimas iki kaukolės pagrindo. Specialiu osteotomu bei koaguliuojant epiduralinę tarpą drenuojančias kraujagysles, fragmentiškai buvo pašalintas kaukolės skliautas iki jos pagrindo. Po akiduobių disekcijos koreguota ir fiksuota jų simetrinė padėtis. Sekė kaulinio skliauto reformavimas, panaudojant orginalias kaulines plokšteles ir fiksuojant jas ne į būtinai buvusią jų natūralią lokalizaciją. Storesnės plokštelės specialiu pjūkleliu buvo dalijamos į simetriškas dvi dalis. Išgavus geidžiamą kaukolės formą, kaulai buvo tvirtinami tantalo mikroplokštelėmis bei vielomis.

Likę nepadengti skliauto plotai buvo užpildomi demineralizuotu kaulu — homotrans-

KAIRĖJE: Pav. 5. Vilijos akyvaizdi veido asimetrija, kurios dešinioji pusė yra plokštesnė ir gilesnė su aiškia smakro deviacija į ipsolateralinę pusę.

DEŠINĖJE: Pav. 6. Apžvalginėse kraniogramose diferencijuojasi Vilijos (A) ir Vitalijos (B) kaukolių konfiguracijos, jų skliautų kauliniai defektai ir minkštųjų audinių kontūrai.

VIRŠUJE: Pav. 7, 8 Vitalijos rentgeninė kompiuterinė tomografija. Aksialiniuose ir koronariniame pjūviuose matyti kaukolės deformacija, išplėtos bazalinės cisternos, smegenų vidurinių struktūrų dislokacija iš dešinės į kairę, šoninių skilvelių ir smegenų pusrutulių asimetrija. Dešinėje parieto-temporalinėje srityje matoma keliakamerinė arachnoidinė cista.

KAIRĖJE: Pav. 9 Vilijos rentgeninė kompiuterinė tomografija. Matomi panašūs patologiniai pakitimai, kaip ir Vitalijos. Matosi nedidelių arachnoidinių cistų dešinėje temporo-parietalinėje srityje.

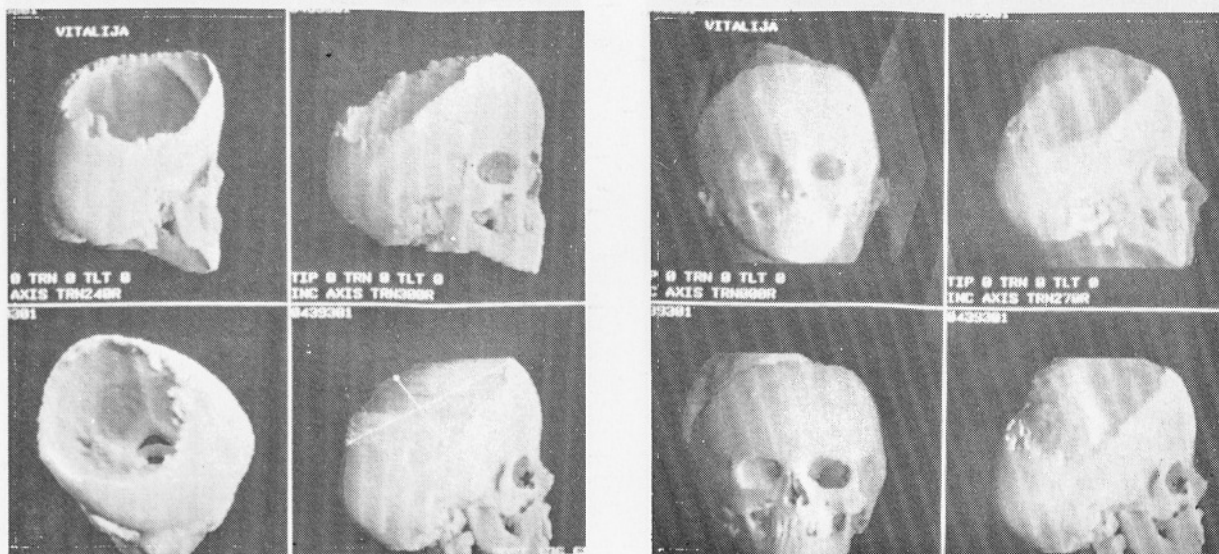
plantu (pav. 16). Sumodeliuota kaukolė be tempimo reiškinių, padengta odos — aponeurozės lopais. Operacijos trukmė 12 valandų.

Tą pačią dieną odai ištempti Vitalijai, buvo įsodinti du poodiniai ekspanderiai: kairėje smilkininėje — kaktinėje 100 ml, pakaušinėje — 200 ml talpos. Apskaičiavimo duomenimis buvo akivaizdu, jog po kaukolės rekonstrukcijos ir jos padidavimo neužteks esamos odos. 1991.06.25 d. buvo papildomai implantuoti dar du ekspanderiai: 50 ml dešinėje kaktinėje—smilkininėje ir 100 ml kairėje kaktinėje — momeninėje srityje (pav. 17).

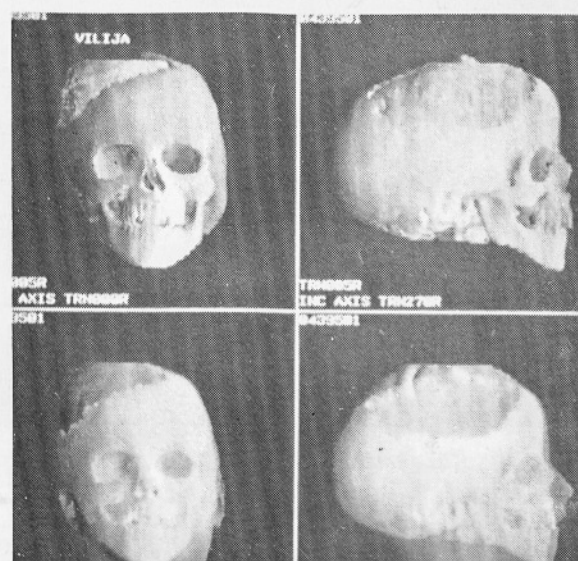
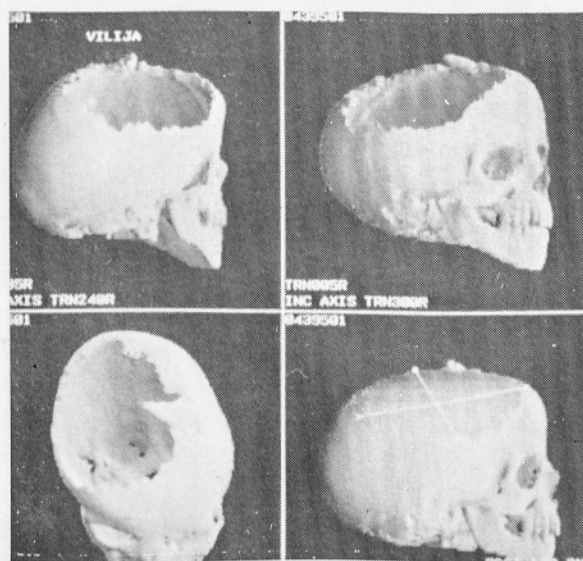
Vilijai 1991. 06. 30 užpakalinėse momeninėse — viršutinėje pakaušinėje srityse atsivėrė žaizda, kuri, nežiūrint intensyvios medikamentinės terapijos, turėjo tendencijos

plėstis (pav. 18). Jai 1991.07.25 buvo atlikta 8 cm x 3,5 cm dermatoplastika, tačiau buvo pastebėta odos atmetimo reakcija. 1991.08.13 d. pakartotinos dermatoplastikos pasėkoje, pašalinus žaizdos ložėje kyšojantį ir osteolizuojantį kaulą (pav. 19), persodinta oda prigijo.

Plastinė kaukolės rekonstrukcija Vitalijai atlikta 1991.08.7 d. Pooperacinių randų vietose figuriniais pjūviais suformuoti odos-aponeurozės lapai. Pasluoksniui jie atskirti nuo kietojo smegenų dangalo (dura) buvo kaukolės skliauto kaulinio defekto projekcijoje ir nuo kaulų iki pagrindo, išskyrus pakaušinėje ir dešinėje smilkininėje srityse, kur oda buvo labai plona ir randais peraugusi dermatoplastikos pasėkoje po kraniofagų atskyrimo operacijos. Fragmentiškai osteotomu pašalintas skliautas, paliekant

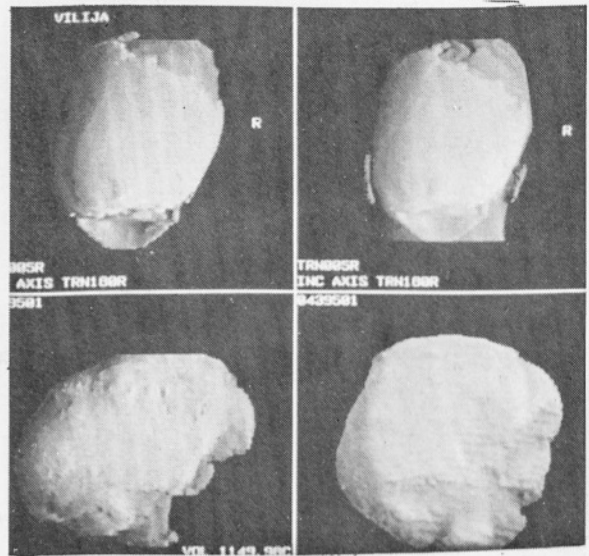
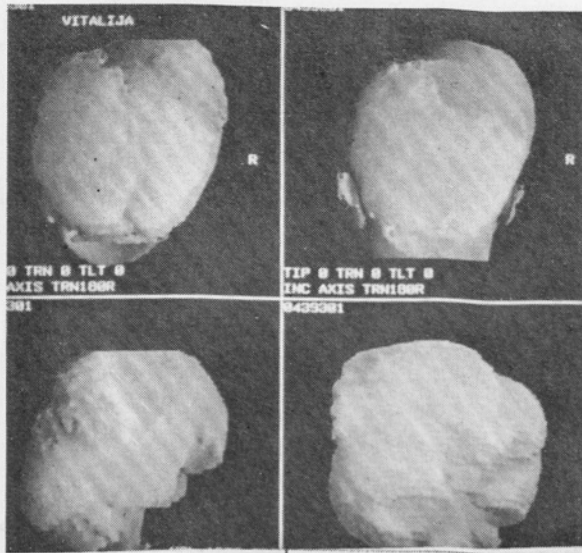
VIRŠUJE Pav. 10, 11. Vitalijos ir APAČIOJE pav. 12, 13 Vilijos trimatė kompiuterinė tomograma detaliai parodo skirtingas kaukolių formas, jų skliautų kaulinių defektų plotą ir konfigūraciją. Akivaizdžiai parodo smegenų-kaulo-odos tarpusavio santykį.

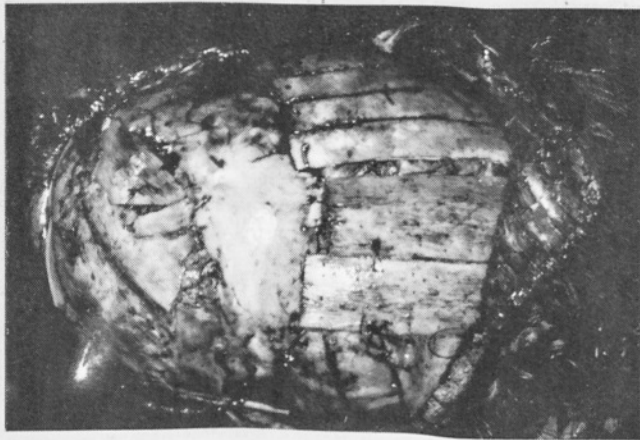
frontalinę (nereikėjo koreguoti), dešinę temporalinę ir okcipitalinę sritis. Pastaroji, nepažeidžiant odos, buvo pjaustoma iš kaukolės ertmės pusės tam, kad būtų įmanoma pailginti sagitalinį galvos diametrą ir modeliuoti į apvalią jos formą. Po kaukolės rekonstrukcijos, uždengiant kaulinius defektus homotransplantu, dėl odos nekrozės pavaojaus 8 cm x 4 cm plote liko atvira dešinioji smilkininė — užpakalinė kaktinė sritis.

Vitalijai lokalizacijos osteoplastika buvo atlikta 1991.10.9 d., tačiau sekančią dieną šio-

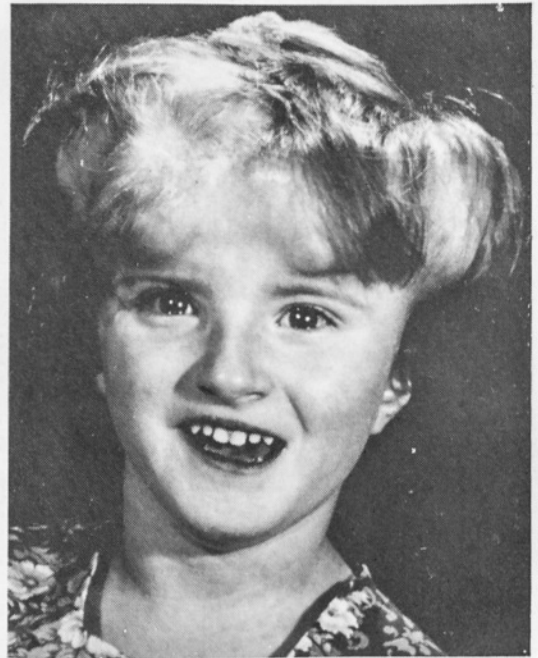
je projekcijoje buvo stebima 10 cm x 4 cm besivystanti odos nekrozė. Ryšium su tuo, 1991.10.14 d. mikrochirurginiu būdu persodintas kairės pusės m. latissimus dorsi su neurokraujagysliniu pluoštu. Raumuo padegtas dermatoplastika (Dr. Hamet Newsom). Tačiau po 3 dienų vėl išryškėjo proksimalinio trečdaliao gilėjanti odos nekrozė. Pakartotinai 1991.10.23 d. atlikta analogiška mikrochirurginė operacija, panaudojant dešinės pusės m. latis. dorsi, dvi pėdos nugarinės pusės venos anastomozuojant su paviršinėmis smilkininėmis

VIRŠUJE: Pav. 14, 15 Vitalijos (A) ir Vilijos (B) trimatės kompiuterinės tomografijos.

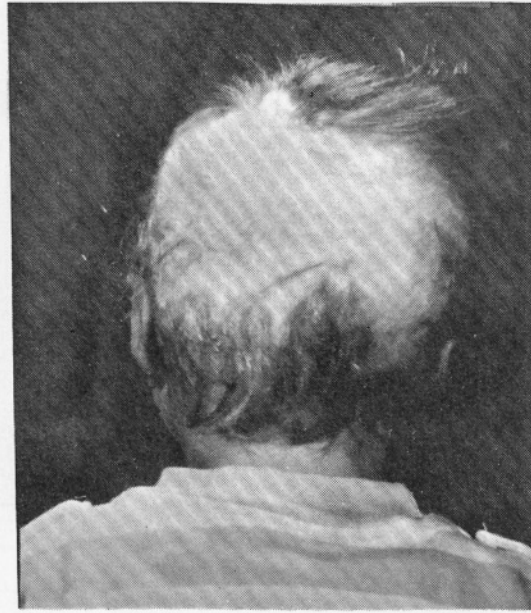
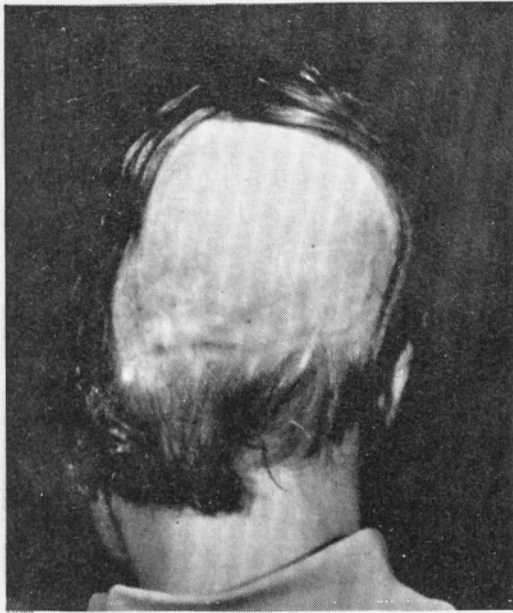
Pav. 16, Rekonstruota Vilijos (A) ir (B) Vitalijos kaukolės.

VIRŠUJE: Pav. 17. Vitalija su išpūstais poodiniais ekspanderiais

KAIRĖJE: Pav. 18. Atsivėrusi granuliuojanti žaizda Vilijos užpakalinėse momentinėse — viršutinėje pakaušinėje srityje. Centre matyti homotransplantas

Pav. 19 Vilijos (kairėje) ir pav. 20 Vitalijos pakaušio srities vaizdas prieš operacijas.

arterija ir vena. Transplantas prigijo (pav. 20).

Reikia pažymėti, jog vietomis viršugalvyje atsiverdavo žaizdos, pro kurias buvo pašalinami nedideli sekvastruojantys kaulinio transplantato gabalėliai. Viena šių ilgai negyjančių žaizdų 1991.11.22 d. buvo padengta sėkmingai dermatoplastika.

Stebimos homotransplantato atmetimo reakcijos bei jų dengiančios odos nekroptizavimas tikriausiai yra susijęs su normalios odos bei pilnaverčio kraujagyslių tinklo nebuvimu po kraniopagų atskyrimo operacijos. Oda neužgydavo tose vietose, kuriose dvynių kaukolės po pastarosios operacijos buvo padengtos dermatoplastika arba antrinės epitelizacijos būdu.

1991.12.26 d. gerokai paaugusios, išsivysčiusios fiziškai ir psichiškai sesutės ir jų mama išskrido į Lietuvą.

Summary:

Craniofacial Reconstruction Surgeries after successful Craniophagus Separation of Siamese Twins

A complicated but successful operation separating craniophagus Siamese twins at al-

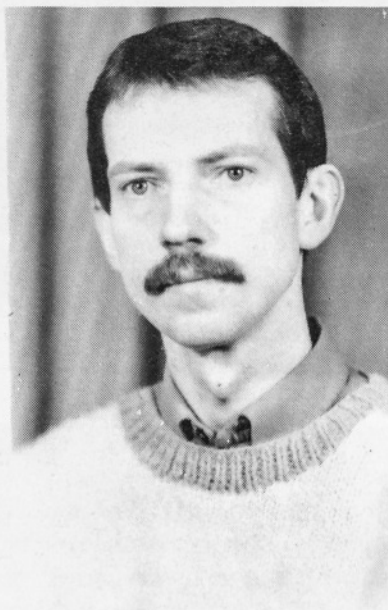
most 2 yrs of age (at Burdenko Institute, Moscow, 7/89), the girls underwent further specialized craniofacial surgeries at Dallas Medical City Childworks International Institute in February 1991. These latest procedures were performed under the direction of Dr. Kenneth E. Salyer, the Institute's director, and also incorporated the surgical skills of Dr. Kenneth Shapiro. Dr. Česlovas Vaičys who assisted during the original operation in 1989 provided suggestions based on his previous experience with these patients. 3-Dimensional CT scanning and other advanced methodologies allowed for accurate pre-operative visualization of the cranium, brain and facial structures.

Thus detailed preoperative planning resulted in successful remodeling of relative microcephaly in one and severe brachycephaly in the other of the twins. Difficulties with placement of scalp grafts were eventually resolved by using latissimus dorsi neurovascular bundles. After almost 11 months of difficult post-operative care and intermittent skin reconstructive operations, the patients returned home to Lithuania at the end of Dec. 1991.

>>><<<<

NATURALAUS MAITINIMO REIKŠMĖ, TRADICIJOS IR PERSPEKTYVOS LIETUVOJE

Dr. Kazimieras Vitkauskas

Dr. Kazimieras Vitkauskas

Dr. Kazimieras Vitkauskas dirba kaip vaikų ligų specialistas Plungėje, Lietuvoje. Medicina studijavo Vilniuje. Pediatrikos praktiką pradėjo 1979 m. Panevėžyje. Straipsniais, paskaitomis ir savo paruoštomis studijomis aktyvus kūdikių profilaktinėje medicinos praktikoje. Šis straipsnis yra santrauka paskaitos, skaitytos Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume Kaune, 1991 m. 1992 m. LGS suvažiavime Klaipėdoje skaitė pranešimą "Apie sveikatos išsaugojimo galimybes vaikystėje"

Šiandien tik nedaugelis tėvų Lietuvoje gali pasigirti turį stiprius, niekada nesergančius vaikus. Deja, po okupacijos dešimtmečių nesame aukšto materialaus išsivystymo šalis, turime daug ekologinių problemų, todėl esame ligoti ir verti pasaulio pasigailėjimo ir šelpimo. Kad ir tais pačiais vaistais, kurių vis mažai ir mažai. Bet ar patys padarome viską, kam nereikia nei pagalbos, nei kapitalo?

Žmogaus sveikatos pamatai pradedami

kloti jam dar negimus. Turi reikšmės tėvų sveikata, svarbu, kaip gyvena mama nėštumo metu. Taip pat svarbu, kaip ji elgiasi kūdikiui gimus, pavyzdžiui, kuo maitina savo mažylį. Natūralaus maitinimo reikšmė Lietuvos sąlygomis labai didelė. Tuo įsitikinau peržiūrėjęs 5000 vaikų vystymosi istorijų Plungės poliklinikoje ir ištyręs sergamumo įvairiomis ligomis priklausomybę nuo žindymo trukmės. (1 pav).

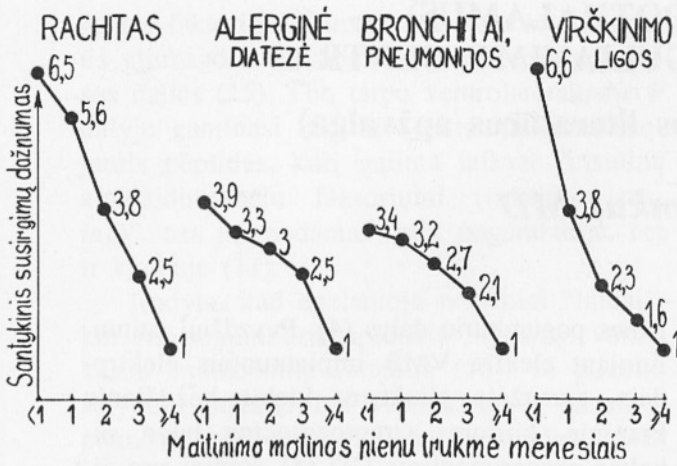
Dar studijuojant Vilniaus universitete (jį baigiau 1979 metais) mane stebino palyginti labai didelis dėstytojų dėmesys dirbtiniam kūdikių maitinimui, šalia jo motinos pienas atrodė pasmerktas išnykti. Pradėjęs dirbti Panevėžyje, vėliau Plungėje, patyriau, kad tikrai, tik nedaugelis motinų savo kūdikius žindydavo bent kelis mėnesius, o dažnai išgirdavau: "Aš maitinau visą (!) mėnesį. Ar to negana?"

Ryžausi pakovoti už natūralų maitinimą. Kiekvieno darbo nauda matuojama lyginant. Surinkau duomenis apie 5486 Plungės vaikus, gimusius nuo 1970 iki 1989 metų, literatūroje suradau aprašytus panašius tyrimus, atliktus Lietuvoje 1926 — 1930 metais (B. Kaporas), 1946, 1954-1956 metais (E. Miknevičienė), 1966 metais (J. Neniškis). Šiuos duomenis ir savo tyrimo rezultatus sugretinau diagramose (2 pav.).

Ano laiko madonų nebūtų reikėję tapyti su buteliukais rankose: natūralaus maitinimo rodikliais Lietuva galėjo didžiuotis Europoje. Dėja, metams bėgant ta aukštai pakelta galva linko vis žemiau. Priežastys įvairios, tačiau dažnas tvirtinimas, kad motinoms pienas prapuolęs dėl psichinių stresų, sunkių dabartinių darbo sąlygų ir panašiai, pažvelgus į 1946 metus, juodžiausius lietuvių tautai per visą šį laikotarpį, yra begėdiškas melas tingumui ir egoizmui pateisinti.

O gal Plungė — išimtis?... Leidausi ke- lionėn po visą Lietuvą. Aplankiau 104 miestus, miestelius ir kaimus 32-juose (iš 45) rajonuose, perskaičiau 8749 vaikų vystymosi istorijas. Mano klajonių išpūdžiai pateikti pirmoje lentelėje.

Kodėl ilgo kūdikių žindymo tradiciją pakeitė jų maitinimas dirbtiniu maistu? Paradoksalu, tačiau "meškos paslauga" padarė būtent mokslas ir vadinamasis sanitarinis švietimas. Iki šiol daug metų vadovėliuose ir pamokymų

1 pav. Sergamumo priklausomybė nuo maitinimo krūtimi trukmės

1989-90mm.	Maitinimo krūtimi trukmė					vidutinė žindymo trukmė mėn.
	<1mėn.	1mėn.	2mėn.	3mėn.	>4mėn.	
AUKŠTAIJA	24,7	25,4	17,2	12,8	19,9	2,31
DŽUKIJA	25,5	26,8	17,1	10,4	20,2	2,38
SŪDUVA	21,3	27,0	18,2	12,7	20,8	2,48
ŽEMAITIJA	19,5	30,3	22,2	13,3	14,7	2,23
LIETUVA bendrai	22,8	27,4	18,6	12,3	18,9	2,35
LIETUVA kaime	21,1	27,8	19,3	12,1	19,7	2,41
LIETUVA mieste	24,5	27,0	18,0	12,5	18,0	2,29

1 lentelė: Natūralaus maitinimo būklė Lietuvoje

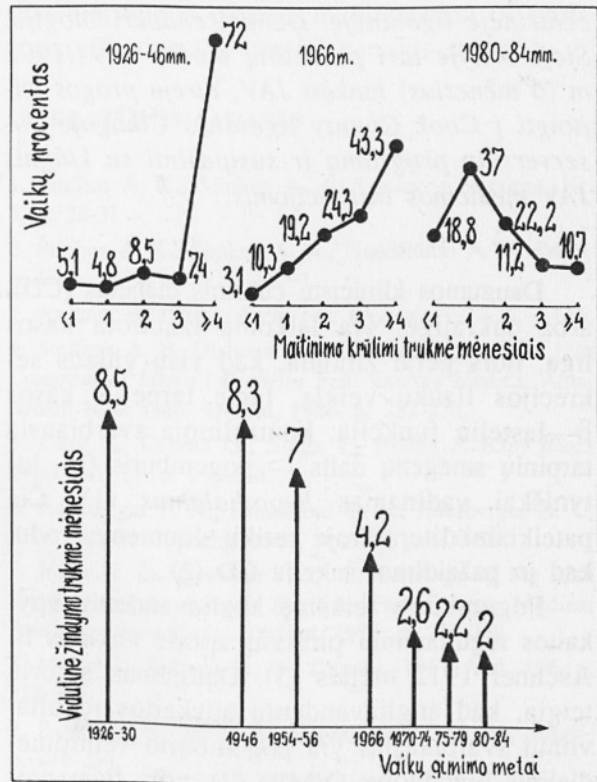
tėvams knygelėse primygtinai pirštas griežto režimo kultas su senomis "tiesomis" apie tikslų maitinimą laiką ir dar tikslesnį jų skaičių bei mililitrus, kuriuos kūdikis turįs iščiulpti kiekvieną kartą, privertė užmiršti gamtos dėsnius, suklaidino ir atbaidė nuo žindymo krūtimi daugmą motinų, pasiryžusių tuos nurodymus žūtbut įvykdyti. Tuo netruko pasinaudoti burbulo apie viuotinį pieno nebuvimą pūtėjai: mamytės, dėl blogo auklėjimo pačios nenorinčios maitinti, užjaučiančios savo lepūnėles dukreles močiutės, motiniškos laimės pavydinčios kaimynės ir pagaliau tingūs, nieko keisti nenorintys gydytojai.

Aktyviai propaguoju natūralų maitinimą, jo reikšmę vaiko ir motinos fizinei bei psichiniai sveikatai, diegiu teisingą supratimą apie laktacijos vyksmą. Vietoj griežtojo "valandų — gramų" režimo skatinu laisvą žindymą pagal kūdikio individualius fiziologinius poreikius. O kad tai efektingai išsaugant kūdikiui motinos pieną, patvirtina rezultatai. Mano apylinkėje kelis kartus padaugėjo ilgiau krūtimi maitinamų vaikų, pavyzdžiui, jei 1980-1984 metais 4 mėnesius ir ilgiau buvo žindyti tik 10,7% kūdikių, tai 1987-1989 metais — 50,5%; vidurinė maitinimo krūtimi trukmė nuo 2 mėnesių padidėjo iki 4,8 mėnesių.

Šis kuklus darbas — tai įrodymas, kad merdinčią natūralaus maitinimo tradiciją galima atgaivinti. Bet ta jau mūsų visų — ir eilinių gydytojų, ir profesorių — sąžinės reikalas. Lietuvai labai reikalingi sveiki vaikai!

Summary: Importance of Breast feeding

Author presents statistical comparison of infant morbidity of breast fed and artificially fed infants in Lithuania. He traveled throughout the country and examined more than 5000 childrens' record files, which convinced him that breast feeding is better physiologically and healthier. The concept of breastfeeding of infants has to be revived and mothers convinced of the benefits to growth and development of children.

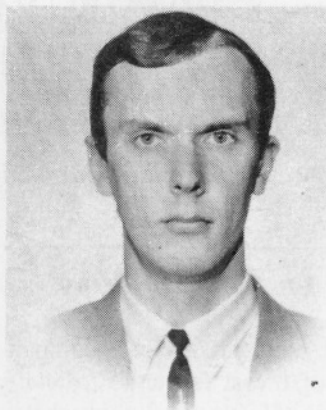

2 pav. Natūralaus maitinimo tradicijų kitimas

POGUMBURIS (HYPOTHALAMUS) — ANGLIAVANDENIŲ REGULIAVIMO CENTRAS

(Tuo klausimu paskelbtos literatūros apžvalga)

Andrius Šimkus MD

Dr. Andrius Šimkus, gimęs 1961 m. 1979 m. baigė Kauno J. Jablonskio vidurinę mokyklą (su sustiprintu anglų kalbos mokymu). 1985 m. baigė Kauno Medicinos institutą. Nuo 1986 m. dirba terepeutu Jonavos rajono centrinėje ligoninėje. Domisi endokrinologija. Šioje srityje turi paskelbtų darbų. 1991/1992 m (6 mėnesius) lankėsi JAV, turėjo progos įsijungti į Cook County ligoninės Čikagoje observership programą ir susipažinti su kitomis JAV medicinos institucijomis.

Daugumos klinacistų cukrinis diabetas (CD), arba cukraligė, yra laikoma izoliuota kasos liga, nors gerai žinoma, kad visų vidaus sekrecijos liaukų veiklą, tame tarpe ir kasos β -ląstelių funkciją, kontroliuoja svarbiausia tarpinių smegenų dalis — pogumburis (P), lotyniškai vadinamas *hypothalamus* (1). Čia pateikiami literatūroje sutikti duomenys rodo, kad jo pažeidimai sukelia CD (2).

Pogumburio reikšmę angliavandenių apykaitos reguliavimui pirmasis aprašė vokiečių B. Aschner 1912 metais (3). Daugumas autorių teigia, kad angliavandenių apykaitos reguliavimui svarbiausias yra pogumburio ventromedialinis branduolys (VMB) (2), nors šiam procesui turi įtakos ir kitos tarpinių smegenų bei

paties pogumburio dalys (4). Pvyzdžiui, stimuliuojant elektra VMB implantuotais elektrodais, sumažėja gliukozės kiekis bezdžionių kraujyje, kurioms streptozotocinu buvo sukeltas eksperimentinis CD (5). Seniai yra žinoma, kad žiurkėms, suardžius VMB, atsiranda pastovus CD (6). Nustatyta, kad, pažeidus ar dirginant VMB, insulino kiekis kraujyje padidėja (7). Pogumburis reguliuoja ir laisvų riebalinių rūgščių kiekį kraujo plazmoje. P kontroliuojami gliukozės, insulino ir laisvų riebalinių rūgščių kiekio kraujyje svyravimai tam tikru momentu yra savarankiški, tarpusavyje nesusiję reiškiniai (4).

Gliukozė ir insulinas veikia smegenų struktūras. Daugiau eksperimentų šia linkme pradėta daryti po to, kai VMB srityje buvo rasta gliukoreceptorinių ląstelių (8). Insulinas, kaip peptidas, nepraeina hematoencefalinio barjero. Tačiau yra duomenų, kad jis patenka į smegenis per kapiliarų tinklą, maitinant smegenų darinius (audinius) apie trečiąjį smegenų skilvelį ir gali sąveikauti su nervinėmis ląstelėmis (9). Insulinui jautrius receptorius pavyko rasti visose žiurkių smegenų dalyse, bet P yra viena iš tų vietų, kur šių receptorių randama daugiausia. Insulino koncentracija žiurkių smegenyse 10 kartų didesnė, negu kraujyje. Ypač gausu insulino pogumburio ir bulbus olfaktorius srityse (10). P reguliuoja ir gliukagono sekreciją. Pažeidus VMB, daugiau gliukagono išskiria kasos alfa-ląstelės (11). Pastaraisiais metais yra aptikta daug organizmo vidinėje terpėje esančių medžiagų, kurios veidamos P centrus ar besigamindamos juose, keičia insulino sekreciją. Tai adrenalinas, noradrenalinas (4), serotoninas (12), neuropeptidas Y (13-14) ir kt. Iš kitos pusės, didėjanti insulino koncentracija kraujyje slopina minėtų peptidų susidarymą pogumburije. (13).

Pažeidus VMB, keičiasi humoralinė angliavandenių apykaitos reguliacija. Iš VMB

gautas faktorius, lėtinantis insulino ir skatinantis gliukagono išsiskyrimą iš endokrininės kasos dalies (15). Tuo tarpu ventrolateralinėje P dalyje gaminasi insulino sekreciją stimuliuojantis peptidas, kurį galima laikyti "insulina atpalaiduojančiu faktoriumi (*insulin-releasing*)", nes jis randamas netik pogumburije, bet ir kraujuje (11).

Įrodyta, kad egzistuoja nerviniai "laidai", kuriais pogumburis aplenkia hipofizę, veikia kasos endokrininę funkciją (16). Ši poveikį sąlygoja prieštaringa simpatinės ir parasimpatinės nervų sistemos veikla. Pažeidus VMB, padidėja *n. vagus* aktyvumas ir susilpnėja *n. splanchnicus* aktyvumas (4), ir tuo abipusiai yra skatinama insulino sekreciją (7).

VMB pažeidimo pasėkmėje suintensyvėja kasos beta-ląstelių funkcija, pačiose ląstelėse atsiranda morfologinių pakitimų. Jie rodo, kad suaktyvėja insulino sintezės procesai — daugiau jo išskiriama iš beta-ląstelių (17). Dėl perkrovimo kasos Langerhanso salelės greitai išsenka, sunyksta. Tai patvirtina atsiradę morfologiniai pakitimai ir išsivysto CD (18).

Yra pakankamai klinikinių duomenų, įrodančių, kad P turi lemiamos reikšmės angliavandenių apykaitai. Pavyzdžiui, nuodugnai ištyrus 318 ligonių, kuriems nustatytas diencephalinis t.y., tarpinių smegenų, pažeidimų sindromas, tik 6,6% buvo normalūs visi kraujo cukraus rodikliai (19). Įdomu, kad, nagrinėjant tarpinių smegenų auglių gydymo rezultatus, gliukozės apykaitos sutrikimai, greta kitų kriterijų, laikomi patikimu pogumburio pakankimo požymiu (20). Yra aprašyti ryškūs P srities pažeidimai, pasižymintys CD išsivystymu, kartais net nesant pakitimų kasos Langerhanso salelėse (21).

Literatūroje minimi atvejai, kai P srityje bei aplink trečiąjį smegenų skilvelį, sergantiems CD buvo aptikti įvairūs patologiniai pakitimai: sifiliniai, trauminiai (ypač po kaukolės bazės lūžimų), augliai, glijomos, abscesai, cistos, cisticerkai, tuberkulai ir uždegiminiai procesai (22). Svarbus vaidmuo CD etiologijoje tenka infekcijoms, nes jos pažeidžia pogumburio centrą (1).

Taigi šiandien vėl naujais aspektais atgyja 19 a. vidurio Claude Bernard'o teiginys, kad CD yra smegenų pažeidimo pasekmė, nes smegenys yra visų metabolinių procesų kon-

trolės centras. Šitame straipsnyje išdėstyta koncepcija sėkmingai praktiškai pritaikoma Lietuvoje, gydant sergančius CD.

SUMMARY: Hypothalamus — the Central of regulation of Carbohydrate Metabolism.

This literature review shows the experimental and clinical evidence of hypothalamic regulation of carbohydrate metabolism. It suggests that endocrine function of pancreas is under control of hypothalamus and that lesions of the ventromedial hypothalamic nucleus can cause diabetes mellitus. Historical data is presented. Blood glucose level, insulin and glucagon secretion modulation by hypothalamus as well as endogenous substances acting on hypothalamus and thus influencing insulin secretion are described. Also humoral and neural hypothalamic regulation of carbohydrate metabolism is pointed out. The changes in pancreatic islets following hypothalamic lesions are characterized. Disease states in which diabetes mellitus is secondary to hypothalamic damage are discussed and clinical cases are presented. The review gives credence to Claude Bernard's original hypothesis that diabetes is often a manifestation of problems affecting the central nervous system.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Šimkus A. K., Šimkus A. A. *Sveikatos Apsauga*, Nr. 3, p. 28-31
2. Šimkus A. K., Šimkus A. A., Naudžiūnas A. V. *Probl. endokr.*, 1983, Nr. 2, s. 85-91.
3. Aschner B. Pflueg. *Arch. ges. Physiol.*, 1912, š. 1-146.
4. Steffens A. B. Diabetes 1985. *Proceedings of the 12th Congress of Intern'l Diabetes Fed. Excerpta Medica*, Amsterdam-New York- Oxford, 1986, p. 232-238.
5. Garg S., Cchina G., Singh B. *Indian J. Exp. Biol.*, 1980, vol. 18. p. 256-258.
6. Hausberger F. X., Broadhesd C. L., Hausberger B. C. *Acta Endocr. Copenhg*, 1964, vol. 45, p. 600-604.
7. Inoue S. In: *Diabetes 1985. Proceedings of the 12th Congress of the Intern'l Diabetes Fed. Excerpta Medica*, Amstrd. - New York - Oxford, 1986, p. 263-268.
8. Mayer J., Thomas D. W. *Science*, 1967, Vol. 156, p. 328-337.
9. Pardridge W. M. *Diabetologia*, 1981, Vol. 20, Suppl., p. 246-254.
10. Havrankova J., Brownstein M., Roth J. *Ibid.*, p. 268-273.

11. Jeanrenaud B., Rohner-Jeanrenaud F., Ionescu E., Bobioni E., Nijima A. In: *Diabetes 1985. Proceedings of 12th Congress of the Intern'l Diabetes Federation. Excerpta Medica, Amsterd. - New York - Oxford, 1986, p. 225-231.*
12. Holmes L. J., Smythe G. A., Storlien L. H. *Brain Res.*, 1989, Vol. 496, Nr. 1-2, p. 204-210.
13. Sahu A., Snisky C. A., Kalra P. S., Klra S. P. *Endocrinology*, 1990, Vol. 126, Nr. 1, p.192-198.
14. Abe M., Saito M., Ikeda H., Shomazu T. *Brain Res.*, 1991, Vol. 539, Nr. 2, p. 223-227.
15. Moltz J. H., Dobbs R. E., McCann S. M., Fawcett C. P. *Endocrinology*, 1977, Vol. 101, Nr. 1, p. 196-202.
16. Powley T. L., Laughton W. *Dianetologia*, 1981, Vol. 20, Suppl.. p. 378-387.
17. Gordijenko V. M., Kozyrickij V. G. *Ultrastruktura želez endokrinioj sistemy. Kijev, 1978*
18. Kabak J. M., Poze G. *Biull. eksperm. biol.*, 1962, Nr. 8, s. 101-104.
19. Šefer D. G. *Gipotalmičeskije sindromy. Moskva, 1971.*
20. Clar H. L. *Acta neurocir. (Wien)*, 1979, Vol. 50, p. 153-199.
21. Frazer C. L., Arieff A. I. *Ann. Intern. Med.*, 1990, Vol. 112, Nr. 2, p. 113-119.
22. Genes S. G. *Nervnaja sistema i vnutrennaja sekrecija. Moskva, 1975.*

■ **Dr. Edvardas Varnauskas**, žinomas kardiologas gyv. Švedijos Goteborgo saloje, vietos universiteto profesorius, kardioklinikos vadovas yra vienas iš daugelio medicinos pagalbos Lietuvai organizatorius.

■ **Dr. Jonas Edvardas Domanskis**, kosmetinis chirurgas, gyv. Kalifornijoje, buvo Lietuvos olimpinės rinktinės gydytojas Žiemos olimpijadoje, Albertsville, Prancūzijoje. Kaip žinoma, dr. Domanskis kasmet vyksta į Lietuvą, kur irgi yra populus savo specialybėje.

■ **Dr. Juozas Oleka**, Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras tarnybiniais reikalais buvo atvykęs š. m. kovo mėnesį į JAV. Vieną popietę praleido Seklyčioje, informuodamas lietuvius apie sveikatos padėtį Lietuvoje. Vakare susitiko su lietuviams gydytojais ir lietuviams farmacininkais. Su gydytojais tarėsi dėl koordinacijos, kai gydytojai, atvykę iš Lietuvos, nori susipažinti su amerikietiška medicina. Ministras mus gydytojus supažindino su vykstančia specialybių paruošimo reforma ir naujomis normomis. Amerikon atvykti gydytojams specialybei įsigyti yra sunkiai prieinama, dėl didelių išlaidų ir egzaminų reikalavimo. Lietuvai naudingiau būtų, jei iš čia specialistai nuvykę paskaitomis ar praktiškai kartu dirbdami pasidalytų informacija. Iš anksto susitarus su Sveikatos ministerija, ministerija Lietuvoje pasirūpintų akomodacijomis. Farmacininkai turėjo daug pasiūlymų ir daug klausimų. Farmacininkai domėjosi Lietuvos vaistų gamybos ir apdirbimo galimybėmis, paskirstymu, vaistų kontrole ir kt. Domėjosi Sveikatos ministerijos ryšiais su WHO, UN ir kitom tarptautinėm or-

ganizacijomis. Pageidavo, kad ministerija kas 3 mėnesiai atsiųstų trūkstamų vaistų sąrašą.

■ **Dr. Olekas** su palydovais aplankė Holy Cross ligoninę, padėjo administracijai užpaukutus ir atsiųstus vaistus bei medicinos reikmenis, kurių vertė siekė apie 250000 dol. Atrodo, kad pasikeitus administracijai, ligoninė geriau supranta Lietuvos padėtį.

■ **Dr. Jonas Adomavičius**, gyv. Čikagoje, daug rašantis sveikatos klausimais ne tik "Draugo" dienraštyje, bet ir kituose laikraščiuose. Apie vyresnio amžiaus sveikatos problemas, gerą savijautą lapkričio 15 d. jis kalbėjo Marquette parko Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkime. Dr. Adomavičius parašė viešą prašymą Lietuvos pareigūnams ("Draugas", 1992.I.21). "Sulaikykite už pinigų nelegaliai pardavinėjimą Amerikon atvykimą iš Lietuvos, kai Amerikos ambasada buvo nedavusi leidimo ir atvykstantis neturi tikro iškvietimo. Dabar čia tokie plūste plūsta, pas mus kreipiasi jauni žmonės, neturį kur nakvoti ir ko valgyti. "Kai bus blogai, kreipkitės pas Adomavičių" — pataria jiems apgavikas. O jie čia atvykę sunkina teisėtai atvykusiųjų išlaikymą. Vargsta jie ir kitus vargina..."

■ **Dr. Julius Ringus**, patologas, su sūnum Vytu laimėjo pirmą vietą golfo dviejų asmenų komandos varžybose, kurias ruošė Čikagos Lietuvių golfo klubas balandžio 11 d. Silver Lake Country Club golfo aikštėse.

■ **Dr. Daina Variakojytė**, patologė, gyv. Čikagoje, globojo keturias dainininkes, atvykusias iš Vilniaus, kurios dainavo "Otelo" operos spektaklyje balandžio 26 d. Morton mokyklos salėje, Cicero, IL.

DR. VACLOVAS DARGUŽAS-HOFER — VILNIAUS UNIVERSITETO GARBĖS DAKTARAS

Dr. Vaclovas Dargužas gimė 1920 m. Voveriškės kaime, netoli Šiaulių. Studijavo veterinariją Kaune. 1944 m. rudenį, buvo baigęs Kauno veterinarijos akademijos 6 semestrus, dviračiu pervaziavo Tilžės tiltą, kai frontas buvo maždaug už 10 km. 1945 m. pavasarį pasiekė Šveicariją. Neužilgo jam pavyko įsiregistruoti studijoms Berno universitete. Studijoms gavo mėnesinę Amerikos lietuvių stipendiją. Baigęs studijas rašė disertaciją, dirbo vyr. asistentu Berno universitete ir vėliau Londono universitete apgynė disertaciją. Grįžo į Šveicariją, vedė šveicarę. Gavęs pilietybę, įsigijo veterinarijos praktiką netoli Berno. Šeimoj išaugino tris sūnus. Buvo išrinktas į Kantono parlamentą. Aktyvus Šveicarijos Lietuvių bendruomenės narys, dabartiniu metu — (1992 m.) Liet. Bendruomenės valdyboje vicepirmininkas.

*Dr. Vaclovas Dargužas-Andreas Hofer
Foto V. Naujikas*

1991 m. spalio mėnesio 11 dieną Vilniaus universitete buvo pagerbtas dr. V. Dargužas-Hofer — Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis jam įteikė Garbės Daktaro diplomą. Įteikimas vyko Šv. Jono katedros, akademinės bažnyčios, atšventinimo iškilmių metu. 1989 m. jam buvo pripažintas Vilniaus universiteto Patrono titulas už dovanas universitetui.

Dar Lietuvos sprespaudos laikais, 1985 metais dr. Dargužas Vilniaus universitetui padovanojo gausią retų orginalių Lietuvos žemėlapių ir kitokių istorinių vertybių kolekciją (384 vienetus). Tai jo 35 metų nuolatinių pastangų ir daug išlaidų pareikalavęs darbas, kurio skatinančiu varikliu, anot dr. Dargužo, buvęs pyktis tėvynės okupantui ir laisvės troškimas Lietuvai. Atplėštas nuo savo krašto,

Tėvynės atminimu džiaugėsi žemėlapių vaizduose. Gyvendamas svetur neturėjo teisės aplankyti savo gimtinės (netoli Šiaulių, Voveriškės kaime). Okupantai sugriovė Lietuvą, išblaškė, iškankino jos žmones, išbraukė ją iš valstybių tarpo, kėsinosi ištrinti iš žemėlapių, klastojo istoriją.

Kolekcija turi jau 50 metų istoriją. Čia solenizantas mini buvusią išėvių baimę: ir už okupuotos tėvynės ribų lietuviai nesijautė saugūs laisvinimo darbe, ne vien dėl savęs, bet dėl artimųjų, likusių tėvynėje. Dėl to jis turėjęs pakeisti savo pavardę į Andreas Hofer.

Diplomo įteikimas. Iš k. prof. Č. Kudaba, R. Dargužienė, Universiteto rektorius R. Povilionis, V. Dargužas ir A.M. Povilionienė.

Summis auspiciis
RECTOR ET SENATUS UNIVERSITATIS VILNENSIS

Honoratissimum ac doctissimum virum
natum ex Lithuania
civem Helvetiae
auctorem multorum operum scientificorum
insipem auctorem politicum
doctorem veterinariae

dominum VACLOVAS DARGUŽAS - ANDREAS HOFER
pro multa data in aerarium culturae et scientiarum Lit-
huaniae,
pro insignem collectionem mapparum antiquarum atque pre-
tiosa opera geographica donata nostrae Republicae,
pro benignitate atque curiosa studia ad scientias provehen-
das ac prosperitatem populi Lithuaniae proearendam

DOCTOREM HONORIS CAUSA UNIVERSITATIS VILNENSIS
declaravit

Quod bonum faustum felix fortunatumque sit!

Rolandas Povilionis
Rector

Vilnae, A. D. MCMXCI die II Mensis Octobris

Garbės Daktaro diplomas

Vienas iš seniausių Lietuvos žemėlapių rinkinyje yra beveik 400 metų senumo. Rinkinio vertė smarkiai pakilo, dr. Dargužui įsigijus a+a buv. Lietuvos pasiuntinio Šveicarijoje dr. Jurgio Šaulio 120 žemėlapių, kurie jau buvo bepatenką į svetimas rankas.

Dr. Dargužas savo inauguracinėje kalboje žemėlapius pavadino istorijos atminties dokumentais, paveikslais. Jis aktyvus ne vien tarp savo tautiečių, bet buvo įsijungęs ir į Šveicarijos politinį gyvenimą — buvo išrinktas į savo Kantono parlamentą. Tai padėjo jam giliau pažinti kultūrinį, politinį ir visuomeninį gyvenimą, šveicarų keturkalbę savivaldos sistemą. Čia jis primena, kad ir atgimusi Lietuvos Respublika nemažai galėtų iš šveicarų pasimokyti, kaip sugyventi ir tvarkytis su tautinėm mažumomis.

Dr. Dargužas rašo, kad “nesitikėjau, kad man dar gyvam esant Lietuva taps laisva. Taip pat niekad nelaukiau ir nesitikėjau tokios aukštos man (Vilniaus universiteto) suteiktos garbės. Bet įvyko stebuklas!”

LIETUVIŲ MEDICINOS MUZIEJUS

DIREKTORĖ DR. MILDA BUDRIENĖ

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS
LITHUANIAN RESEARCH AND STUDY CENTER56th & Claremont Ave Chicago Il 60636
Telf. 312-434-4545

■ Nauja KMM narė-mecenate. Ponia Jankauskienė, a+a dr. Benedikto Jankausko našlė muziejui atsiuntė 1936 metų VD universiteto, medicinos fakultetą baigusių vinjetę. Taip pat keletą nuotraukų ir 100 dol. čekį, tuo tapo LMM mecenate-narė.

■ Dr. Albertas Griganavičius iš Šiaulių Lietuvių Medicinos muziejui Čikagoje atsiuntė 2 knygas: "Šiaulių miesto gydytojų darbai" (I-ji dalis) ir "Aktualūs chirurgijos klausimai".

■ Iš Kauno Raudonojo Kryžiaus Klinikinės ligoninės muziejus gavo 2 medicinių knygų kopijas. Pirmoji — "Lietuvos Raudonojo Kryžiaus dešimtmetis, 1919-1929"; antroji — "Mediko — sanitarinių įstatymų, veikiančių Lietuvoje rinkinys", 1930.

■ Dr. N. Juškėnienė sutiko būti LMM archivistė ir tvarkyti LGD ir Ohio valstijoje gyvenančių lietuvių gydytojų archyvinių medžiagą.

LMM Biblioteka

LMM biblioteka yra nedidelė, bet turime knygų išleistų JAV, Vokietijoje, Argentinoje, Italijoje, nepriklausomoje, sovietinėje ir šių dienų Lietuvoje.

Yra keletą knygų, parašytų senosios emigracijos lietuvių gydytojų. Jie rašė ir leido knygas norėdami apšviesti savo tautiečius. Jie rašė daugiausia mediciniškoms temoms, bet gvilde no ir socialinius, ekonominius bei politinius klausimus. Geriausiai žinomi ir daugiausiai parašę yra daktarai: A. Greičiūnas, A. Gussen, A. Karalius, J. Kuskiučius-Kaskaitis, A. Margeris, F. Matulaitis, A. Montvidas, A. Petrika ir kiti. Po vieną kitą knygą yra parašę: J. Baltrušaitienė, S. Biežis, D. Pilka, A. Račkus, J. Stanislovaitis, M. Stupniecki ir J. Šliūpas.

Karo metu ar po karo, gyvenę Vokietijoje, Austrijoje ar kituose Europos kraštuose ir DP stovyklose, neturėjo galimybės, o gal ir noro rašyti. Iš tų laikų yra užsilikusios — dr. K. Griniaus atsiminimų vienas tomas ir dr. J. Meškausko — "Elektrokardiografijos pagrindai". Daugelį tų knygų yra sukaupia LMM.

▼ CARITAS veikla Lietuvoje. Kaune, Žalikalnyje, Aukštaičių gatvėje pradėjo veikti Caritas Diagnostinis Centras su 10 ligoniams priimti kabinetų. Centrai vadovauja Elva Marčiulionienė. Ji šį pavasarį lankėsi JAV ir užmezgė ryšius su įvairiomis lietuvių ir amerikiečių organizacijomis, kaip "Mercy international Health Service", kurios padeda įsigyti medicininę aparatūrą. Ateityje planuoja Kaune statyti katalikišką ligoninę ir bendrosios slaugos namus. Beto, Caritas yra įsteigusi keletą vaistinių Lietuvoje (Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, Telšiuose, Panevėžyje, Kaišėdoryse ir Marijampolėje), per kurias ligoniai veltui gauna pagal gydytojų receptus vaistus, kurie gauti iš užsienio labdaros organizacijų.

▼ International Medexchange, Inc. (IMI) organizacija, suorganizuota advokatų *McDermott, Will & Emery* firmos, pasikvietė iš Lietuvos, Vilniaus universiteto greitosios pagalbos ligoninės, 9 medikų grupę. Grupei vadovo dr. Leonardas Streikus, penki gydytojai ir dvi. gail. seselės, kompiuterių specialistas ir Sveikatos ministerijos atstovas dr. A. Blažys. Jie atvyko gegužės 4 d. dviem savaitėm į *Winchester* ligoninę susipažinti su privačios ligoninės struktūra, administravimu, gydymo metodais, vaistais ir technika. Apsigyveno vietinių žmonių šeimose. Sekantį mėnesį panaši grupė iš *Winchester* atvyko į Vilniaus universiteto ligoninę, kaip apsikeitimo programos atstovai.

MEDICINA LIETUVOJE

VIII Lietuvos gydytojų sąjungos suvažiavimas

Johana A. Galvonaitė

VIII Lietuvos gydytojų suvažiavimas įvyko 1992 m. gegužės 7-9 dienomis Klaipėdoje. Į

uostamiestį iš įvairių Lietuvos miestų ir rajonų atvyko apie 500 delegatų ir svečių, tarp jų ir 25 svečiai iš įvairių pasaulio šalių — JAV, Kanados, Australijos, Švedijos, Norvegijos, Danijos, Vokietijos ir Šveicarijos.

Delegatų ir svečių registracija vyko gegužės 6-7

d.d. Klaipėdos miesto "Raudonojo Kryžiaus" ligoninėje ir Žvejų kultūros rūmuose.

Dar prieš oficialųjį suvažiavimo atidarymą, gegužės 7-8 d. Klaipėdos miesto, "Raudonojo Kryžiaus", Vaikų ligoninėse, III poliklinikoje ir Žvejų kultūros rūmuose suvažiavimo dalyviai skaitė Klaipėdos medikams ir svečiams bei miesto gyventojams paskaitas: V. Šaulys MD (JAV) — "Anesteziologijos praktika mažoje užmiesčio ligoninėje", Jonas Valaitis MD (JAV) — "Hemoraginis širdies infarktas", prof. Marijonas Krištopaitis (Vilnius) — "Sveiko gyvenimo būdo atspindžiai biblijoje", Kjell Syversen MD (Norvegija) — "Intradis-

ciplinary Relationship in Norwegian Hospital", Jonas Kunca MD (Australija) — "Gydytojų specializacija Vakaruose", Lars Lidgren MD (Švedija) — "Orthopedics in Sweden in the 90th" ir "Diagnosis and Treatment of Orthopedic Infections", Petras V. Kisielius MD (JAV) — "Urologijos rezidentūra JAV", Thomas Treeng MD (Švedija) — "Delision Analysis in Vascular Surgery", Jonas Nemunaitis MD (JAV) — "Hemopoetinių augimo faktorių taikymas klinikoje", Ferdinandas Kauras MD (JAV) — "Šeimos gydytojas — šeimos narys", Ole Jensen MD (Danija) — "Primary Care in Denmark" ir daug kitų. Gaila, kad paskaitos buvo skaitomos įvairiose auditorijose, ir tuo pat metu, kai Žvejų KR salėje jau vyko suvažiavimo plenariniai posėdžiai. Suvažiavimo dalyviams teko pasirinkti: ar klausyti paskaitų ar dalyvauti posėdyje.

Gegužės 7 d. 15 val. įvyko iškilmingas suvažiavimo atidarymas. Nuskambėjo Mažosios Lietuvos himnas — Zauerveino "Lietuviais esam mes gimę...". Dalyvius pasveikino prof. A. Marcinkevičius. Daug gražių žodžių, praktinių patarimų, padaršinių išsakė, net vertingų dovanų įteikė atsikuriančios Lietuvos gydytojams svečiai iš Skandinavijos, Vakarų Europos ir Australijos. Po to, folklorinis ansamblis "Alka" tautinėmis Klaipėdos krašto melodijomis suvirpino ne vieno tautiečio ir Nepriklausomos Lietuvos patrioto širdį. Iš salės dainuodami, grodami asambliečiai patraukė į fojė, kur ilgai netilo artistų ir suvažiavimo dalyvių dainos; nuotaikingai sukosi rateliai... Kiti tuo metu susipažino su standiniais Lietuvos gydytojų pranešimais — darbais. Mezgėsi diskusijos, susidomėjimas moksliniais ir praktikos darbais nemažėjo. Foto-

Daug gražių žodžių, praktinių patarimų, padaršinių išsakė, net vertingų dovanų įteikė atsikuriančios Lietuvos gydytojams svečiai iš Skandinavijos, Vakarų Europos ir Australijos.

grafijų stendai atgaivino dviejų praėjusių suvažiavimų prisiminimus.

Gegužės 8 d. plenarinis posėdis prasidėjo 9 val. Pirmininkavo doc. Z. Satkevičius ir gyd. L. Socevičienė. Iš LGS prezidento prof. A. Marcinkevičiaus sužinojom, kad LGS turi 5244 narius, kurių 1600 — Kaune, 1200 — Vilniuje, kituose miestuose dar mažiau. LGS turėjo 10 probleminių grupių (komisijų), kurios aktyviai dalyvavo formuojant sveikatos politiką, gydytojų atestavimą, rūpinosi ekologine būkle, gyventojų mityba, mažino gyventojų rizikos faktorius, paplitusių ligų, kaip vėžys, profilaktika. Didėja ryšiai su užsieniu, tarptautinėm gydytojų organizacijomis. Lietuvos gydytojai vėl turi žurnalą „Mediciną“, savaitraštį „Gydytojų žinias“. Įkurta LGS profsąjunga. LGS sekretorė gydytoja Šocevičienė pranešė apie glaudžius praktinius ryšius su Skandinavijos, ypač Norvegijos, okulistais. LGS turi savo vėliavą su kilniu įrašu „Bonus medicus cognoscitur amore, more et re“

LGS išdininko K. Mickevičiaus ataskaita nepabodo suvažiavimo dalyviams, nes buvo trumpa ir labai kategoriška: išsekvojimų nėra, bet beveik nėra ir likučio... vadinasi, sąjunga turi rimtai susirūpinti, kaip praturtinti organizaciją. Šurmulyje salėje nerodė bendro sutarimo. Nuskambėjo ir pesimistinių gaidelių, neva

padidinus nario mokesį, nebeliks ir pačių narių. Finansinę temą pakeitė didžiųjų reformų projektai. Pasiūlyta keisti SAM struktūrą — sujungti Sveikatos apsaugos ir Socialinio ap rūpinimo ministerijas. Salė į pateiktus planus reagavo gana triukšmingai, panašiai kaip ir į Sąjungos finansines problemas.

LGS viceprezidentas, sveikatos apsaugos ministras dr. Juozas Olekas į suvažiavimą atvyko tiesiai iš IV Pasaulio sveikatos organizacijos asamblėjos. Lietuva jau yra šios organizacijos tikroji narė. Tai suteiks naujų galimybių tobulinti ir reformuoti mūsų sveikatos apsaugą. Jau turime parengtą sveikatos draudimo įstatymo projektą. Žinoma, kol kas esame tik svarbaus kelio pradžioje. Labai gerai, kad pagaliau žmonės suprato ir pradėjo patys rūpintis savo sveikata. Tokių minčių pabėrė suvažiavimui sveikatos ministras ir po to užvirė aštrios, gerokai užsitęsios diskusijos.

Po detalių svarstymų buvo primta Lietuvos gydytojų (profesinės) sąjungos įstatai ir raglamentas. Buvo suderintos, ir dauguma balsų pasisakė už trylika rezoliucijų. Tačiau ypač daug energijos, kai kam net sveikatos, pareikalavo naujojo LGS prezidento rinkimai. Balsavimas vyko dviem turais; ypač audringas buvo antrasis, užsitęsęs net dvi dienas. Oponentams „atkakliai“ reikalaujant, kitos dienos

VIII LGS suvažiavimą užbaigiant 1992 m. gegužės 9 d. iš k. prof. A. Marcinkevičius, buvęs sąjungos prezidentas, V. Šaulys — svečias iš Čikagos, prof. A. Baublys, naujasis LGS prezidentas, R. Sidrys ir K. Ambrozaitis — svečiai iš Čikagos.

Dr. Juozas Oleka, Lietuvos Sveikatos ministras kalba LGS suvažiavime.

LGS prezidentas įteikia LGS Garbės nario pažymėjimą d-ruį Jonui Valaičiui iš Čikagos.

rytiniame posėdyje balsavimą teko pakartoti. Taigi gegužės 9-ją prieš pietus turėjome naują valdžią: **prezidentu buvo išrinktas prof. Alis Baublys** (Vilnius), viceprezidentais — gyd. Eugenija Guogienė (Vilnius) ir doc. Zigmantas Satkevičius (Kaunas).

Išrinkti ir 44 nauji Garbės nariai. Įteikti sertifikatai. Plojimais palydėta prezidento priesaika.

Aidi Himno žodžiai: "Lietuva, Tėvynė mūsų... Vienybė težydi". Taip vienybė reikalinga...

Suvažiavimas baigėsi. Tikėkimės, kad vėl susitikime po trejų metų Šiauliuose.

13 Suvažiavimo Rezoliucijų.

1. Suvažiavimas kreipiasi į Aukščiausiąją Tarybą siūlydamas: 1) spręsti visus Lietuvos gydytojų profesinės kvalifikacijos ir atestavimo klausimus; 2) kontroliuoti visą medicinos reformų eigą ir pakartotinai recenzuoti visus per Aukščiausiąją Tarybą pateikiamus sveikatos apsaugą liečiančius įstatymus; 3) atstovauti gydytojų interesus valstybinėse ir tarpžinybinėse institucijose.

2. Įpareigoti iki 1992 m. liepos 1 d. SAM ir LGS parengti preliminarinį garantuotos medicininės pagalbos projektą, o galutinį, sude-

rintą variantą pateikti tvirtinti Aukščiausiąjai Tarybai ir Vyriausybei du mėnesius prieš svarstant biudžetą ateinantiems finansiniams metams.

3. Suvažiavimas siūlo: 1) sudaryti interdisciplinarinę-tarpžinybinę darbinę grupę invalidų reabilitacijos koncepcijai ir programai parengti; 2) išreikalauti iš Vyriausybės prioritetinį finansavimą reabilitavimo sistemai įkurti; 3) įsteigti savivaldybėse invalidų reikalų tarybas; parengti naujus reabilitacijos neprofesionalų mokymo programas, organizuoti jų mokymą.

4. Suvažiavimas reikalauja, kad Aukščiausioji Taryba: 1) nedelsiant parengtų ir priimtų sveikatos draudime, personalo, gydymo įstaigų ir teisinio paciento žalos atlyginimo įstatymus; 2) teikti konkrečią pagalbą rengiant ir priimant sveikatos sferą reguliuojančius įstatymus; 3) nepriimti be LGS ekspertų išvadų nė vieno sveikatos sferą reguliuojančio sprendimo.

5. Suvažiavimas kreipiasi į Aukščiausiąją Tarybą nedelsiant integruoti Lietuvos kurortines įstaigas į vieningą sveikatos apsaugos sistemą.

6. Suvažiavimas siūlo: 1) visiems Lietuvos gydytojams ir visoms organizacijoms bendradarbiauti visais medicinos reformos, gydytojų kvalifikacijos, specialistų rengimo ir tobulinimo klausimais; 2) LGS, kaip profesinės gydytojų organizacija, ginanti gydytojų profesinius-socialinius ir ekonominius interesus, savo santykius su Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga (LGVS), kaip darbdavių sąjunga, turi apibrėžti savo įstatuose, priimtuose 1992 m. gegužės 9 d.

7. Suvažiavimas rekomenduoja savivaldybėms įkurti neužpildytų ligoninių skyriuose sunkių ligonių slaugos skyrius.

8. Suvažiavimas siūlo neatidėliojant parengti nacionalinę medicininę blaivybės programą: 1) įkurti atitinkamas įstaigas; 2) organizuoti medicininę, profilaktinę ir gydomąją veiklą; 3) išplėsti kultūrinę veiklą; 4) būti kitiems asmeniniu pavyzdžiu.

9. Suvažiavimas, atsiliepdamas į 1987 m. rugsėjo 15-19 d. PSO, Europos regioninio komiteto, rezoliuciją ir į Europos Medikų Chartiją, įpareigoja vadovus: 1) uždrausti rūkyti medicinos įstaigose bei jų teritorijose, visose gydymo įstaigose teikti kvalifikuotą pa-

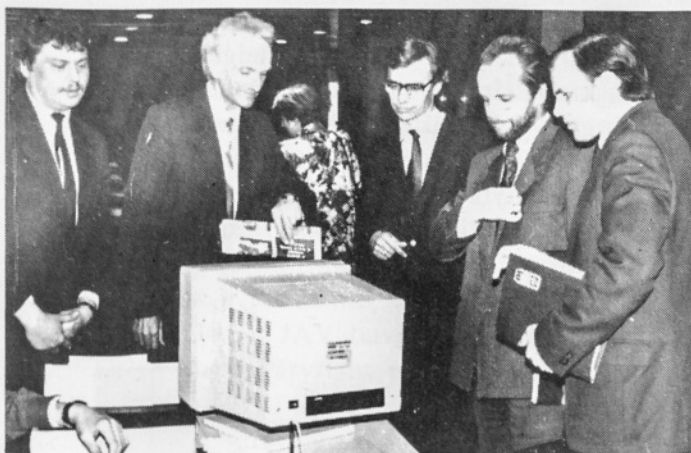
galbą metantiems rūkyti; 2) kviesti visus rūkančiuosius susilaikyti nuo rūkymo medicininėse įstaigose; 3) raginti nerūkančiuosius aktyviai ginti savo teises į sveiką aplinką ir tyrą orą; 4) prašyti Vyriausybės kuo greičiau priimti nutarimą dėl rūkymo kontrolės.

10. Suvažiavimas kreipiasi į Teisingumo ministeriją dėl LGS angliškojo pavadinimo (Lithuanian Medical Association) plagiatu 1990 m. įsikūrusios Lietuvos medikų asociacijos, vienijančios privačiai praktikuojančius medikus.

11. Suvažiavimas nutarė įsteigti lietuvių kalbos komisiją medicinos žurnalo ir laikraščio bei gydytojų kalbai gerinti.

12. Suvažiavimas atsiriboja nuo AT deputatų gydytojų Vytenio Andriukaičio ir Eugenijaus Klumbio veiklos ir siūlo AT Prezidiumui pašalinti deputatą V. Andriukaitį iš Sveikatos apsaugos pakomisijos pirmininko pareigų.

13. Suvažiavimas reikalauja, abu referendumai — dėl Lietuvos prezidento institucijos atkūrimo ir dėl Rusijos kariuomenės išvedimo bei žalos Lietuvai atlyginimo — rengti vieną dieną, o sutaupytas lėšas skirti vaikų invalidų reabilitacijai.

Lietuvos gydytojai susipažįsta su nauju monitoriumi Klaipėdoje.

■ Lietuvos gydytojų sąjungos žurnalas *MEDICINA* 1992 m. Nr. 3(28) Tiražas 4600 egz. Kaina 12 rb (Prenumeratoriams 2,5 rb.). Spausdina Spindulio spaustuvė Kaune.

Redakcijos adresas: "Medicina", J. Gruodžio g. 31, 3000 Kaunas. Tel.: 20 35 39.

Šis numeris pasirodė gegužės mėnesio vi-

duryje. Formatas 70x108/16 (6,25"x10"); 64 pusl. + 4 psl. nenumeruotų skelbimų. Platus kardiologijos skyrius su 8 straipsniais, nuo 3 iki 40 psl. Psichiatrijos skyriuje — tęsinys straipsnio "Epilepsijos gydymas"; Pulmonologijos — apie alergijas; praktikos skyriuje — stomatologija: Plomba "Stomadent". Išradimų skyriuje — apie kosmetines medžiagas. Memente — sunkios pediatriinės diagnozės. Praceities Nobelio laureatai. Svarstymas: ar sakyti ligoniui nepagydomos ligos (vėžio) diagnozę? Trumpas kalbos skyrius. Vaistažolės ir kompiuteriai medicinai. Dauguma fotografijų ir ilustracijų spalvotos. Moksliniai straipsniai užbaigiami su santrauka anglų kalboje. Žurnale keletas nuotraukų medicinos doktorantų su dizertacinių darbų pavadinimais. Gražiai leidžiamas žurnalas.

V.Š.

VIII LIETUVOS GYDYTOJŲ SUAŽIAVIMAS SVEČIO AKIMIS

1992 metais Lietuvos gydytojų suvažiavimas įvyko Klaipėdoje gegužės 7-9 dienomis. Tai buvo LGS atstovų suvažiavimas, kuriame jų dalyvavo apie 500, o su svečiais per 1000 gydytojų. Kilo klausimas ar pakankama reprezentacija Lietuvos gydytojams? Vėliau, važiuodamas per Lietuvą, užklausu kai kurių gydytojų, kodėl nedalyvavo suvažiavime. Atsakymas buvo, kad ne nariai, o atstovus į suvažiavimą skyrė vyr. gydytojai. Lietuvoje dabar yra apie 17000 gydytojų, o pagal LGS pranešimą, sąjunga narių turi 5244. Išvadoje matosi, kad du trečdaliai nepriklauso LGS.

Suvažiavimo organizacinis komitetas daugumoje sudarytas iš Klaipėdos gydytojų, viso 28 asmenų. Komitetui pirmininkavo energingas dr. R. Jurgutis, sekretoriavo — V. Kriaučiūnienė. Suvažiavimui puikiai pasiruošta. Registracija Raudonojo Kryžiaus ligoninėje vyko sklandžiai. Svečius apgyvendino Klaipėdoje, Palangoje, Giruliuose. Plenumo posėdžiai ir vėlesnė registracija bei mokslinės paskaitos vyko Žvejų kultūros rūmuose. Patalpos erdvios ir pritaikytos konvencijoms. Daugelis paskaitų vyko tuo pačiu metu

19 Nidoje, iš k. d-rai Matukynas, V. Šaulys, prof. Matukynienė, K. Ambrozaitis

Klaipėdos ligoninėse. Beto, buvo ir kultūrinių parengimų. Nesimatė pas mus įprastų komercinių parodų ("būdelių").

Suvažiavimo darbai buvo trejopi: LGS organizaciniai rūpesčiai, struktūra ir ateities planai; Lietuvos medicinos reformos; gydytojų ruošimo tobulinimas. Šalia to vyko mokslinės paskaitos, kurios neturėjo daug klausytojų. Svažiavimui buvo išleistas 176 puslapių leidinys su paskaitų santraukomis, kur buvo 390

autorių pavardžių. Tai išpūdingas skaičius rašančių ir dirbančių mokslinį darbą. Darbai daugumoje statistiniai, nedaug laboratorinių darbų.

Organizaciniai ir medicinos reformų svarstymai vyko plenumo posėdžiuose. Tenka pastebėti, kad diskusijų forma ir kultūra mums neįprasta. Dažnai pirmininkaujantis buvo ignoruojamas, keletas kalbėjo iš karto, įsiterpdami ir be pirmininkaujančio leidimo. Sveikatos ministras J. Oleka labai kultūringai ir ramiai kalbėjo, tačiau "opozicija" kito salės kampo rėkė, kad jis atsistatydintų, kad visur tik važinėjasi, pinigus leidžiasi ir nieko nepadarys. Mus tai sukretė, nes kaltinimus neparėmė jokiais daviniais ar faktais. Ministras kurį laiką atsakinėjo, bet vėliau išvyko, nesulaukęs "diskusijų" galo. "Parlamentarinės" politinės nuotaikos reiškėsi ir renkant naują valdybą. Varžymasis dėl "valdžios" mus nenustebino, nes reiškėsi demokratija. Pradžioje buvo pasiūlyti penki kandidatai pirmininko vietai, vėliau sumažėjo iki dviejų. Apie kandidatus buvo gana stiprių pasisakymų, tik po poros perbalsavimų išrinktas **prof. dr. Alis Baublys**. Kiek pavyko suprasti, diskutantai skirstėsi ne pagal ideologijas, bet pagal Kauno ir Vilniaus vietas. Visa tai reikėtų laikyti teigiamu reiškiniu, kad atsiranda norinčių dirbti. Pas mus priešingai — beveik neįmanoma rasti kandidatų į draugijų valdybas.

Kitų valstybių gydytojų atstovų dalyvavimas irgi buvo reikšmingas. Jų sveikinimai buvo nuoširdūs ir su pažadais. Iš JAV atvykę

Čikagos medikai su sveikatos ministro pavaduotoju dr. A. Valavičiumi (antras iš k.), 1991 m. gruodžio mėn.

lietuviai gydytojai sąmoningai diskusijose nedalyvavo. Dr. V. Šaulys perskaitė ALGS pirm. dr. A. Vanagūno kuklų sveikinimą. Dar vienas gydytojas iš Čikagos savanoriškai sveikino; be įžangos pasakė ilgoką anekdotą, kurio tikslo daugelis auditorijoje nesuprato ir tuo užbaigė savo sveikinimą ...

Manau, kad be medicinos reformų, vertos dėmesio diskusijos lietuvių gydytojų paruošimo ir specializacijos reikalus; išryškėjo keletos specialybių programų pritaikymas. Programos atitiks tarptautiams standartams.

Suvažiavimo rezoliucijose atsispindi suvažiavimo nuotaikos. Tai kompleksas prieštaraujančių paragrafų, reikalaujančių LGS daugiau teisių sprendžiant profesinius ir sveikatos reikalus, kitur teises pavedamos Aukščiausiai Tarybai arba — sveikatos ministerijai; nutarta

steigti įvairių institucijų, bet nepasakyta, kas jas turėtų steigti ir pan.

Suvažiavimą uždarė autoritetingas LGS buvęs pirmininkas, prisaikdinęs naują pirmininką ir įteikęs net 44 asmenims garbės nario pažymėjimus, apeliavo nuoširdžiai įsijungti į reformas ir stiprinti LGS. Įdomu, kad taip gausiai keliama į garbės narius, po 10 metų dauguma LGS narių taps garbės nariais

Grįžtant iš suvažiavimo į Vilnių, užklausa buv. pirmininką, kaip jaučiasi atidavęs pareigas kitam, atsakė: "Per tris metus mušiau galvą į sieną, bet nomenklatūros sienos niekaip negalėjau pramušti ..."

Dr. K. Ambrozaitis

PS. Sekantis LGS suvažiavimas įvyks po 3 metų (1995) Šiauliuose!

LIUDAS VAINEIKIS —

gydytojas, humanistas, visuomenės veikėjas

L. Vaineikis gimė 1868.VIII.31 Šiaulių apskr., Joniškio valsčiuje, Svirplių km. 1881 m. jis įstoja į Mintaujos gimnaziją. Mokėsi gerai. 1888-1889 m. mokytojavo Mintaujos gimnazijoje J. Jablonskis ir L. Vaineikis labai greit suartėjo su savo mokytoju. Jis turėjo nepaprastos įtakos jaunam moksleiviui, sustiprino jo norą dirbti lietuviybės labui. L.V. 1889 m. baigęs Mintaujos gimnaziją, įstojo į Maskvos universitetą, medicinos fakultetą. Čia jis įsijungia į slaptą lietuvių studentų draugijos veiklą, kurios veiklą dominavo medikai. Vienu metu jis buvo net tos draugijos pirmininku. Draugijos šūkis — "Reddite patriae quod debetis" (gražinkite tėvynei, ką esate jai skolingi). Draugijos tikslas buvo uždraustos spaudos gabenimas ir platinimas.

1894 m. JAV buvo įkurta "Ivinskio draugija", kurios tikslas buvo rūpintis, kad 1900 m. pasaulinėje Paryžiaus parodoje būtų lietuvių skyrius. Lietuvoje šios draugijos skyriaus organizavimu rūpinosi — L. Vaineikis. Jis surinko medžiagą ir 1900 metais organizavo lietuvių spaudos eksponavimą Paryžiaus parodoje. 1895 m. Vaineikis buvo suimtas ir tardomas. Žandarai užčiuopė moksleivio studento L. Vaineikio ryšius su Peterburgo universiteto studentais. Jis buvo kaltinamas bendradarbiavimu lietuviškoje spaudoje, jos platinimu ir medžiagos rinkimu Pasaulinei parodai Paryžiuje. Už draudžiamą veiklą pašalinamas iš universiteto ir jam uždraudė grįžti į Lietuvą.

L. Vaineikis atvyksta į Kazanę, eksternu išlaiko egzaminus ir 1896 metais gauna gydytojo diplomą. Daro pastangas apsigyventi gimtajame krašte, bet negali, nes jam atimta teisė apsigyventi Šiaurės Vakarų, Pietvakarių ir Vislos kraštuose. Jis apsigyvena Mintaujoje. Kadangi Palanga tuomet priklausė Kuršo gubernijai, o ten spaudos draudimo įstatymas negaliojo, L. Vaineikis vargais negalais 1897 m. gauna leidimą apsigyventi Palangoje ir verstis gydytojo praktika. Čia tuoj pat pradėjo organizuoti lietuviškų raštų gabenimą per sieną. Jis buvo žandarų sekamas. Žandarai, norėdami sumažinti spaudos gabenimą per sieną, kreipėsi į Vokietijos valdžios organus, kad jie padėtų jiems susitvarkyti su sienos nelegalia prekyba. Viena siunta per

sieną buvo sulaikyta ir 1900 metais L. Vaineikis buvo suimtas. Žandarams sudarant bylą, kratos palietė ir Talino lietuvius. Tardytojai nustatė, kad laisvai praktikuojantis gydytojas susitikinėja su kontrabandinikais, gabena ir platina spaudą. Vaineikis nesutinka su kaltinimais. Nežiūrint to, daktaras apkaltinamas nelegaliu spaudos gabenimu ir dalyvavimu nacionaliniame judėjime. Jam paskelbtas greitas nuosprendis: du metai Liepojaus ir Mintaujos kalėjimo ir 5 metai tremties į šiaurės Sibirą — Jakutiją. Su juo kartu išvyko ir jo jaunutė žmona.

1904 m. IV.24 d. atgavus spaudą, L. Vaineikio byla buvo peržiūreta, ir jis pirm laiko buvo paleistas iš Sibiro. Grįžo 1904 m. gale. 1905 metų revoliucija vėl sukėlė suėmimų, trėmimų ir persekiojimų bangą, L. Vaineikis draugų pakviečiamas į Tilžę. 1906 metų vėlyvą rudenį grįžo į Palangą. Čia 1907 metais jis stud. Nagevičiui padėjo pastatyti antrą spektaklį — Ožeškienės “Dumblynę”.

1908 m. Vaineikis persikelia į Joniškio miestelį Šiaulių apskrityje ir čia įsijungė į visuomeninį darbą. Pirmą kartą suorganizavo legalią ūkininkų sąjungą “Artojas”.

Prasidėjus karui, 1914 m. frontui traukiantis, išvyksta į Rusiją, Uralo sritį, Ten dirbo kaimo gydytoju. Tikėjosi greit grįžti į Lietuvą. Karas pasibaigė, o kur jis dirbo (Buharoje), prasidėjo pilietinis karas ir grįžo Lietuvon tik po septynerių metų — 1921 metais. Apsigyveno Kretingoje, vėliau Joniškyje, o nuo 1928 m. galutinai — Palangoje. 1933 m. Lietuvos vyriausybė jį pagerbė Gedimino III laipsnio ordinu, atžymėdama už jo nuopelnus Lietuvai. L. Vaineikis dirbo Palangoj gydytoju, teikė medicininę pagalbą netik Palangos, bet ir apylinkės gyventojams. Buvo visų mėgiamas, paprastas, visiems ir visuomet prieinamas; jį vadindavo “ubagų daktaru”, nes neturtinguosius gydydavo veltui ir net duodavęs pinigų vaistams nusipirkti.

Vaineikių namuose Palangoje, kaip K. Ulvydas aprašo, lankydavosi patys žymiausi ano meto žmonės. Čia svečiavosi dr. J. Basanavičius, dr. J. Šliupas, rašytojas Storasta-Vydūnas, prof. D. Janulaitis, gen. V. Nagys, M. Untulis. Iš Mažosios Lietuvos atvažiuodavo M. Jankus su savo choru. Nuoširdi draugystė neišdilo su kalbininku prof. J. Jablonskiu.

Šiuos svetingus namus lankė ir jaunieji rašytojai, tai P. Cvirka, V. Sirijos Gira, skulp. Mikėnas, I. Trečiokaitė...

1938 m. sausio 17 d. sustojo plakusi gydytojo-humanisto, žinomo visuomenės veikėjo knygnešio širdis. Liudas Vaineikis — gydytojas, humanistas. Carinės priespaudos, teroro persekiojimo metais organizavęs lietuviškos spaudos platinimą. L. Vaineikis Palangoje pastatė pirmąjį lietuvišką spektaklį — Keturakio komediją “Amerika pirtyje”, aidu nuvilnijusį per visą kraštą. Pavergtoji, persekiojamoji tauta yra gyva ir bus gyva! Jis kovojo už lietuviškos spaudos grąžinimą, platino lietuviybės idėją, švietė žmones.

Palangoje, kur buvo L. Vaineikio namas, pastatytas kuklus biustas. Deja, namo Palangos tarybinė valdžia neišsaugojo.

Savo gyvenimu ir veikla L. Vaineikis įrodė, kad bendras darbas ir sutelktos jėgos gali išgelbėti tautą nuo pražūties. Tuo Liudas Vaineikis buvo, yra ir bus brangus, artimas visiems ir visais laikais.

Med. mokslų kandidatė E. Matukynienė

Bibliografija

G. Aleksienė “Švietėjo jubiliejui”, Literatūra ir menas, 1969.08.20

J. Butėnas “Liudas Vaineikis”, Ūkininkas, 1981, 01.15.

A. Eidintas ir kt. “Lietuvių nacionalinio išsivadavimo judėjimas iki 1904 m.”, p. 136, 245.

Daugirdaitė-Sruogienė “Lietuvos Istorija”, p. 333 (1987).

V. Merkys Nelegalioji lietuvių spauda kapitalizmo laikotarpiu ligi 1904, Mokslas, 1978; Lietuvos teatro raidos bruožai, 1972; Lietuvos valstiečiai ir spauda XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje, Mokslas, 1982; Visuomenė ir “Varpas”, Kultūros barai, 1989

S. Vaineikienė: Palangos prisiminimai, 1934; Iš praeties kovų, 1935; Kaunas, 1936

L. Vaineikis, 1934 m. atsiminimai — rankraštis.

St. Kairys, Lietuva budo, 1957

K. Ulvydas, “Kalbos kultūra” 1991

Straipsnis rašytas 1992 m. Palangoje, sutrumpintas iki vieno ketvirčio apimties, dėl vietos stokos.

Amerikos odontologija Lietuvai

1991 m. lapkričio 17 d. Lietuvių centre, Lemonte būrelis Čikagos ir apylinkių odontologų įsteigė organizaciją — American Dental Aid for Lithuania (ADAL), išsirinko valdybą, sudarė darbų planą. Vienas iš pirmųjų darbų — numatyta nuvykti į Lietuvą ir per porą savaitių susipažinti su padėtimi ir sudaryti darbo galimybes Lietuvoje. Gruodžio mėnesį dr. Leonidas Ragas, Juozas Končius ir dr. Gordon Klockow (nelietuvis, odontologas iš Indijanos) nuvyko į Lietuvą. Ten jie patyrė, kad Lietuvai geriausia būtų įsigiant kuklią stomatologinę kliniką Kauno Medicinos akademijos patalpose. Kabinetas (klinika) turėtų būti bent su 5-6 aptamavimo kėdėmis. Klinika būtų aprūpinama ADAL ir pagal amerikietiškus standartus. Ten visą laiką dirbtų vienas

Dr. Daina Variakojytė su ALGS pagalbinėmis moterimis. Iš kairės: M. Ambrozaitienė, I. Pemkienė, A. Sutkuvienė, Dr. D. Variakojytė ir A. Šležienė.

stomatologas iš Vakarų, nes "vien medžiagų ir technologijos neužtenka, reikia parodyti, kaip dirbama pas mus". Kartu dirbdami, vietiniai susipažintų su vakariečių sistema. Klinika būtų ne dėl pelno ir visiems prieinama.

Loyolos universitetas pažadėjo padėti patarimais, patirtimi, mokslo priemonėmis ir net pagrindinės aparatūros įrengimu. Jau dr. Klockow žadėjo ten praleisti dvejus metus. Pratomama, kad gali susidaryti sunkumų lėšų organizavime. Tikimasi lėšų ir medžiagų gauti per US Airforce, US Aid to Developing Countries ir, po kiek laiko, iš Rotary Club International. Jau dabar Čikagos ir Lemonto parengimuose bus proga finansiniai šią organizaciją paremti.

Paminėtina, kad šioje odontologų grupėje aktyviai dirba Romualdas Povilaitis DDS, prof. Nijolė Remeikienė DDS, Rimas Domanškis JD, Juozas Končius MA, Pranas Jurkus LLB, Arūnas Bužėnas DDS, Nijolė Maskaliūnienė, Lynn Lipskis DDS, Edmundas Lipskis DDS, kun. Wm. Slikas, Jonas Rutkauskas DDS, Gordon Klockow DDS, Leonidas Ragas DDS, Daina Siliūnienė (sekr.) ir Am. Dental Association.

Dr. R. Povilaitis su žmona Milda š. m. gegužės ir birželio mėn., šešių savaitių laikotarpyje, dirbo Lietuvoje, atsivežęs savo medžiagas ir kilnojamą aparatūrą. Prieš du metus panašiomis sąlygomis dirbo net keliuose miestuose.

Adresas:

American Dental Assistance to Lithuania

511 East 127th St.
Lemont, IL U. S. A.
Tel. (708) 529-0955;
FAX: (708) 388-2059

Lithuanian-American Pharmacists Association (LAPA) steigiamajam susirinkime 1991 metais išrinkta valdyba. Iš k. Irena Juškienė — pirmininkė, Birutė Apkė — reikalų vedėja, Angelė Dirkienė — izdininkė, Juozas Kalvaitis — sekretorius, Aldona Kirklienė — vicepirnininkė, Tarasevičius — svečias.

ALGS VEIKLA

ALGS VALDYBA

Pirmininkas: A. VANAGŪNAS, M.D.	237 S. Grove Dr., Oak Park, IL 60302,	708-386-3454
Vicepirm. : G. BALUKAS, M.D.	P.O. Box 734, Beverly Shores, IN 46301	219-879-2165
Sekr./Izd. : A. PAKALNIŠKIS, M.D.	1619 Kaimi Ct., Naperville, IL 60540	708-717-7351
Ryšiai su Lietuva: D. VARIAKOJIS, M.D.	7148 S. Campbell, Chicago, IL 60629	312-436-2559
Specialiems reikalams: K. JABLONSKIS, M.D.	1944 Sunnyside, Westchester, IL 60153	708-562-3543

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga

Vasario 27, 1992 m. posėdis. Dalyvavo: A. Vanagūnas, G. Balukas, A. Pakalniškis, V. Šaulys, A. Sutkuvienė ir A. Šliažienė.

A. Sutkuvienė pranešė apie II. Lietuvių gydytojų Moterų pagalbinio vieneto neturtinigiems studentams medikams šalpos fondo padėtį. Fondas turi nedaug pinigų. Jau keletas metų fondas neaktyvus, nes pasidarė neaktyvus Moterų pagalbinis vienetas. Fondo paskutinė pirmininkė buvo Ada Sutkuvienė, pas ją ir fondo archyvas. Fondas turėjo Tax exempt statusą. Yra mediciną studijuojančių, bet pašalpų neprašo. Gal studentai apie fondą mažai ką nežino, nes kuris laikas niekur nesiskelbia. Fondas išsilaikė iš gydytojų aukų vaju ir Pagalb. vieneto parengimų. Fondui išsiskolinusių yra už apie 30,000 dol. Skolas sunku išieškoti, nes daugumos nežinomi adresai. Būdinga, kad buvę labiausiai neturtingi studentai senai skolas gražino.

■ **Dr. Ričardas Janilionis** kovo mėnesį atvyko į *Massachusetts General Hospital* Bostone dviejų mėnesių "stažuotei" krūtinės ląstos chirurgijos skyriuje. Jis dirba chirurgu Vilniaus Raudonojo Kryžiaus ligoninėje, kur nuo 1990 m. Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto išrinktas krūtinės ląstos chirurginės klinikos vedėju. Dr. Janilionis 1980 m. baigė Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą ir specializavosi chirurgijoje. 1987 m. jis apgynė medicinos mokslų kandidato dizertaciją. Jis, berods, prieš 6 metus lankėsi Čikagoje, kur turėjo progos susipažinti su keletos čionykščių ligoninių chirurgija. Jo žmona yra vaikų ligų gydytoja. Jiedu augina du vaikus.

Diskutuota, kaip suradus metodą, kad pasinaudojusiu paprašius skolą gražinti. Gražintos skolos smarkiai palengvintų mums sušelpiti iš Lietuvos atvykusius studijų tikslais.

Prašymai: Lietuvos studentų medikų sąjunga (LSMS) prašo pašalpos, kad galėtų nuvykti jų atstovai į tarptautinį studentų medikų suvažiavimą Brazilijoje ir vėliau Egipte. Be to, jie norėtų, kad mes sumokėtume tai tarptautinei organizacijai 550 dol. nario mokesčių. Pirmininkui pavesta sužinoti apie nario mokesčių. Gal galėtume tai padaryti.

Viena psichiatrė iš Lietuvos prašo 600 dol. pašalpos, kad galėtų studijoms nuvykti į vieną ligoninę Oksforde, D. Britanijoje

Lietuvos Onkologijos centras prašo per prof. Eringienę flowcitometro. Tai kelių tūkstančių dolerių propozicija. Nuspręsta pasidomėti, gal Čikagoje būtų įmanoma gauti jau vartotą ir už labiau prieinamą kainą. Patologai ištirs tą galimybę.

Lietuvos gydytojas nori pašalpos, kad atvykęs į JAV galėtų paimti endoskopijos kursą

Gydytoja, parazitologė iš Lietuvos susipažino su čionykščia parazitologija per Ilinojaus universitetą Čikagoje, Public Health fakultetą. Susidarė vaizdas, kad Lietuvoje ne tiek daug atsilikę teoretiniai ir praktiniai.

G. Balukas gavo dr. W. Waring laišką, kuriame jis rašo apie savo patyrimus Lietuvoje. Jis jau du kartu lankėsi Lietuvoje, susipažino su krašte esančia "Disability ir Rehabilitation" problemomis. Jis norėtų atvykti į Čikagą ir mus gydytojus painformuoti apie savo patyrimą. Nuspręsta, suruošti gydytojų susirinkimą su vakariene. Tikslesnė data ir vieta bus pranešta sekančiame posėdyje.

A. Vanagūnas apie Sveikatos ministro dr. J. Olekos atvykimą Čikagą kovo 3 d. Kviečiamas pasitarimas su gydytojais ir farmacininkais Balzeko muziejaus patalpose.

ALGS posėdis kovo 24, 1992. Dalyvavo A. Vanagūnas, G. Balukas, D. Variakojytė, A. Pakalniškis, V. Šaulys ir K. Ambrozaitis.

Dr. W. Waring pagerbimas Seklyčioje, birželio 10 d. Nutarta paskelbti laikraštyje ir paprašyti, kad V. Kasniūnas parašytų straipsnelį apie jį "Drauge". Susirinkimams blogas, vasaros sezonas, reikia daugiau skelbimų.

Dr. A. Vidugiris rašo valdybai Lietuvos Nepriklausomybės Gynimo, sausio 13-tosios Brolijos vardu, prašydamas pagalbos sausio 13-tą nukentėjusiems.

Užmokėtas nario mokestis, kad Lietuvos studentai medikai galėtų priklausyti Pasaulio studentų medikų sąjungai.

ALGS valdybos posėdžio dalyviai, iš k.: d-rai K. Ambrozaitis, V. Šaulys, D. Variakojytė, A. Vanagūnas, A. Pakalniškis ir G. Balukas

Dr. Bobelis pranešė valdybai, kad jis vyks į Lietuvą ištirti, kokie vaistai ir instrumentai būtini Lietuvai, kad galėtų pranešti Veteranų ligoninių Amerikoje viršininkui Derbinskiui, kuris yra pažadėjęs 15-30 mil. dolerių paramą iš Veteranų Administracijos sandėlių.

Raginami gydytojai pristatyti nepasenusias medicinos knygas ir žurnalus Lietuvos medicinos mokykloms ir ligoninėms, nes konteineris bus pakraunamas balandžio mėn. pabaigoje.

Universitetų ir medicinos mokyklų bibliotekos norėtų gauti Video juostelių apie medicinos procedūras. Dr. Vanagūnas parašys laišką AMA bibliotekai. Tos juostelės gana brangios — buvo pasiūlyta, kad pasiskolinus iš bibliotekų būtų galima bandyti padaryti kopijas, Beto, reikia turėti omenyje, kad mūsų Video juostelės netinka europėjinėms VCR. Bibliotekos turėtų įsigyti mūsiškę aparatūrą.

Kursų organizavimas Lietuvoje. Sveikatos ministerija sutinka ir organizatoriams teiks paramą.

Becton-Dickenson kompanija pažadėjo Lietuvai pletysmometerį už 60-90000 dol.

ALGS valdybos posėdis balandžio 27, 1992.

ALGS valdybos posėdis birželio 2 d, 1992. Dalyvavo: A. Vanagūnas, G. Balukas, A. Pakalniškis, D. Variakojis, V.Šaulys, K. Ambrozaitis ir svečias dr. Jasinskas iš Lietuvos.

Iš Lietuvių Fondo prašančių pašalpos yra 13 gydytojų. Daugelis su gerom rekomendacijomis iš Lietuvos: rekomenduojami universiteto rektoriaus ar sveikatos ministerijos. Tikimasi, kad bus paskirta 7 stipendijos. Stipendijos siekia iki 300 dol. mėn. Mūsų gydytojai turėtų turėti bent patariamą balsą Lietuvos Fondo gydytojams pašalpų skirstyme.

Dr. W. Waring pobūviu nedaug užsiregistravusių. Bus įteikiamas žymenys. Diskutuotos parengimo detalės. Skambinti ir kviešti draugus. Užsakyti atžymėjimo lentelę. Nakvynės ir kelionės išlaidas nutarta padengti.

Pranešimą apie LGS suvažiavimą Klaidėjoje padarė V. Šaulys, papildė K. Ambrozaitis. Suvažiavimas įvertintas labai teigiamai. Ypatingai gerai suorganizuotas iš svetur atvykusių kolegų sutikimas ir rūpestis. Lietuvos "Medicinos" žurnalo ekonominė padėtis labai sunki. Visi vienbalsiai nutarė, kad reikia padėti, bent kol nusistovės ekonomonė padėtis. Mūsų "Medicinoje" bus paskelbtas atatinamas skelbimas, tikimės sulauksime dėmesio.

Svečias dr. Jasinskas buvo paprašytas pareikšti savo nuomonę apie stažuotes. Jo manymu geriausi kandidatai yra kurie moka anglų kalbą ir gydytojai praktikavę bent 4-5 metus, nes jie žino kas jų praktikai svarbu pamatyti ar sužinoti ir kokie jų planai pasitobulins. Jo nuomone, akademikai gydytojai tu-

rėtų neventi susisiekti su Sveikatos ministerija ar medicinos fakultetais, prieš vykdami į Lietuvą ir, ten nuvykę, paskaityti paskaitas mediciniškom temomis. Lietuvoje veikia "Atviras Lietuvos fondas", kuriam vadovauja Audra Misiūnas. Fondas finansuoja išvykas į užsienį. Nutarimus daro 6 asmenų taryba, kuri esanti labai objektyvi. Kandidatai dažniausiai parenkami konkurso keliu. Finansus gauna iš kooperatyvų. Išvykų trukmė kartais iki 6 mėnesių.

Kardiologė (D. G.) iš Kauno yra atvykusi į New York'ą ir skaitys paskaitą kardiologų kongrese, Toronte. Reikia pinigų kelionei į Kanadą. Apsigyvens pas d-rus Uleckus. Nutarta prašymą patenkinti. Kolegė skelbs savo paskaitą mūsų "Medicinoje".

DIRBKIME VISI, KAD LIETUVA KLESTĖTŪ!

ALGS pagerbė prof. dr. William Waring

Lietuvai eiti demokratiniu keliu, kad pasipuoštų laisvės ir nepriklausomybės keliais, padeda daug nuoširdžių užsieniečių. Vienas iš tų idealistinio pasiaukojimo amerikiečių yra dr. Wm. Waring, fizinės medicinos ir reabilitacijos, nugarkaulio smegenų sužeidimų ir

Prof. dr. William Waring

Dr. Gediminas Balukas, J. Pečiūrienė, dr. Wm. Waring ir dr. Kristina Pareigyte-Nakienė.

post-polio specialistas, Michigano Ann Arbor universiteto medicinos profesorius. Gerai susipažinęs netik su Lietuvos sveikatos padėtimi, bet žino ir Lietuvos istoriją bei geografiją. **Dr. Waring** du kartu lankė Lietuvą 3-jų metų laikotarpyje, susipažino su kraštu, įkūrė *American-Lithuanian Disability and Rehabilitation Exchange Program*, per kurią padeda luošų žmonių reabilitacijoje.

Š. m. birželio 10 d. ALGS valdyba pakvietė dr. Waring į Čikagą, kad galėtų supažindinti lietuvius gydytojus ir kitų organizacijų atstovus su jo veikla Lietuvos labui. Dr. Gediminas Balukas pristatė dr. Waring susirinkusiems. Su juo atvyko **dr. Kristina Pareigyte-Nakienė** — traumatinių smegenų sužeidimų gydymo ir reabilitacijos specialistė ir **Jūratė Pečiūrienė** — vyresnio amžiaus žmonių socialinio aprūpinimo specialistė.

Dr. Waring pirmą kartą į Lietuvą nuvyko 1989 m. į Lietuvos invalidų draugijos suvažiavimą. Susipažino su lietuviais gydytojais, pamatė Lietuvos vargus ir nedateklus; pamatė kiek daug invalidų buvo apleistų ir "nurašytų į socialistinius nuostolius". Ten jis pamatė ir lietuvių nuoširdų ir tikrą laisvės troškimą. Lietuvoje esą daugiau kaip 200000 luošų žmonių, kuriems reikalinga pagalba. Kalbėdamas rodė skaidres, ką jis matė ir išgyveno Lietuvoje. Šią vasarą vėl planuoja vykti į Lietuvą. Ann Arbor universiteto ligininėse nuolat turi po

keletą stažuojančių gydytojų ir besigydančių invalidų iš Lietuvos. Lėšas suaukvoja amerikiečiai. Lėšų reikalais kreipėsi į vietines, valstijos šalpos organizacijas ir tuo reikalu parašė laišku net JAV prezidentui.

Lietuvoje reabilitacijos priemonės ir gydymas atsilikę nu Vakarų 40-50 metų. 1991 m. nuvyko į Lietuvą su 11 asmenų grupe, kurioje buvo suluošintų nuo reumatinio artrito, cerebral palsy ir 3 gydytojai, reabilitacijos specialistai, advokatas dirbęs su fiziniai nepajėgiais ir pan. Visi delegatai išlaidas apsimokėjo patys. Aplankė Klaipėdą, Palangą, Uteną, Panevėžį, Birštoną ir kitas vietas Vilniuje pravedė 5 dienų konferenciją, paskaitų ciklą reabilitacijos klausimais. Lietuvoje juos globojo Sveikatos ministerija.

Paklaustas, kodėl taip domisi Lietuvos problemomis, juolab, kad nėra nei lietuvių kilmės? Atsakė, kad dėl trijų priežasčių. "Pirma, aš tikiu, kad Lietuva, būdama laisva gali būti modeliu toje pasaulio dalyje, kaip reikia dirbti ir padėti nepajėgiems, nedarbingiems žmonėms. Antra — tikėdamas demokratine santvarka, randu, kad čia lengvai plėsis demokratijos įgyvendinimas, nes tiek įvairios mažumos, tiek žmonės su įvairiomis negalėmis, turi lygias teises. Trečia — nedarbingų amerikiečių su įvairiomis negalėmis, gyvenimas bus pilnesnis ir geresnis, jeigu jais rūpinamies sukursime koaliciją globaliniu mastu. Mes norime parodyti esamą skirtumą abiejuose kraštuose ir pateikti sumanymus, idėjas, kas turėtų būti padaryta." Tam reikia lėšų, kurių tikisi sulaukti netik iš valdžios, organizacijų bet ir iš privačių asmenų, ypač profesionalų.

Reabilitacijos pesikeitimo programa vykdoma ir šiais metais. Rugpiūčio mėnesį iš Lietuvos atvyksta 17 asmenų delegacija: du gydytojai, medicinos sesuo, du terapistai, socialinis darbuotojas, psichologas, mokytojas ir kt. Jiems jau sudaryta programa. Dr. Waring užbaigė savo paskaitą sakiniu: "Dirbkime visi, kad Lietuva klestėtų, kad būtų ... "better place to live!"

Po paskaitos ALGS pirmininkas dr. A. Vanagūnas ir G. Balukas iteikė dr. Waring žymenį su padėkos įrašu. Žodžiais padėkota dr. K. Nakienei ir J. Pečiūrienei už aktyvų prisidėjimą prie reabilitacijos programos organizavimo.

Aprašymą paruošė "Medicinos" redakcija, panaudodama Vytauto Kasniūno straipsnį.

A. Vanagūnas, ALGS pirmininkas įteikia žymenį dr. Wm. Waring

1992 metų LAMA seminaras

Šįmet LAMA seminaras turėjo įvykti Šv. Antano sniegynuose Austrijoje. Ar dėl nuotolių ar dėl kitų neišaiškintų priežasčių suskridusių skaičius nebuvo gausus. Slidinėtojų entuziastų tarpe matėsi Alius ir Vytas Aleknai, K. Bobelis, G. Degesys, R. Brizgys, J. Kerelytė, F. Kaunas, R. Kaunas, L. Ragas, A. Pavilanis, S. Šalkauskis, A. Vaitiekaitis, V. Urba, A. Kaminskas, A. Razma, A. Konce, J. McCarthy, R. Degesienė — maždaug trečdalis visos išvykos dalyvių.

Klimato atžvilgiu oras nebuvo geras — daugelis leido laiką ekskursijose: turėjo progos aplankyti senąjį Innsbruck'ą ir kitas vietas. Neretai slidinėtojai susidurdavo su labai blogu matomumu leidžiantis pro debesį žemyn. Vienam tokiam epizode kolega Kaunas atsitrenkė į sniego kauburį, strimgalviais pasinerdamas sniego gėlmėsna. Pats šiaip taip išsikaptė, tačiau vienos slidės nei jam, nei sūnui nepasisekė surasti. Mokslinė programa irgi neįvyko — nebuvo tam iš anksto pasiruosta.

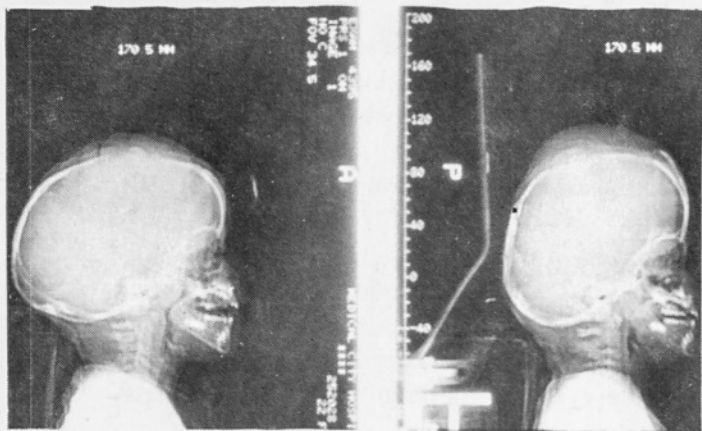
1992/93 metų seminaras pratomas Sun Valley, Idaho, ten kur prieš 20 metų prasidėjo LAMA kasmetinių išvykų tradicija.

F.K.

New Yorko Lietuvių gydytojų draugijos metinis susirinkimas

Š. m. gegužės 3 d., Kultūros Židinyje, Brooklyne, įvyko draugijos narių visuotinis susirinkimas. Dabar draugijoje yra apie 30 aktyvių narių.

Susirinkimui vadovavo dabartinė draugijos pirmininkė **dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė**. Ji pranešime pateikė: 1. Draugijos veikla menka, nes nariai aktyvesnės veiklos nereikalauja ir neprisideda. Sukviečiami tik metiniai susirinkimai, nariai apsimoka nario mokesčius, iš to apmokama "Medicinos" žurnalo prenumerata. Iš užde susirinkusios sumos metinio suvažiavimo dalyviai nusprendžia paremti kokią lietuvišką reikalą; 2. Į draugiją įstojo naujas narys — **dr. Paulius Švitra**, akių ligų specialistas; 3. Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavime Čikagoje, praėjusią vasarą atstovavo ji (pirmininkė) ir dr. M. Kazlauskaitė. Sąjunga pakeitė vardą į Amerikos lietuvių gydytojų sąjungą (vietoj Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungą), nes už Lietuvos ribų gyvenant lietuviai gydytojai gali jungtis į Lietuvoje atkurtą gydytojų sąjungą. Įsteigtas fondas remti Lietuvos gydytojus, sudarant jiems galimybę gilinti žinias visose medicinos srityse šio ir kitų kraštų institucijose. Gydytojai prašomi ir turėtų jausti pareigą tą fondą remti. Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos veiklą nutarta tęsti toliau, kaip iki šiolei. Suvažiavime dalyvavo keli gydytojai iš Lietuvos.

New York'o Liet. Gyd. draugijos susirinkime pirmininkė kalba. Iš k. G. Simutis, R. Saldaitienė-Čiurlienė, pirm. K. Paprockaitė-Šimaitienė, S. Skeivys, L. Giedraitienė ir P. Švitra. Foto dr. J. Kriauciūno

New Yorko Lietuvių Gydytojų draugijos metinio susirinkimo 1992 m. gegužės 3 d. dalyviai iš k. Marija Žukauskienė, Paulius Švitra, Aldona Švalbonienė, Filomena Ignaitienė, Regina Saldaitienė-Čiurlienė, Ramūnė Pliūrienė, Jūratė Šukienė, Stefa Dimienė, Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė, Saulius Skeivys, Skeivienė, Leonida Giedraitienė, Jadvyga Vytuvienė, Jolita Trojanienė, Gintaras Simutis ir Juozas Dičpinigaitis.

Laukiama, kad į gydytojų draugijas, esančias už Lietuvos ribų, įstos jauni lietuviai gydytojai, nes Lietuvos išsilaisvinimas paskatino jaunosius ieškoti savo "šaknų" ir pažinti savo kraštą. Esantieji gydytojų draugijų nariai jaunųjų laukia.

Kontrolės komisijos pirm. **dr. Jolita Trojanienė** pranešė revizijos davinius, pasakydama, kad valdyba vykdė nutarimus ir įždo atskaitomybė vedama tvarkingai. Jos pranešime pasakyta ir įždo stovis.

Susirinkusieji nutarė skirti 100 dol. iš įždo New Yorko tautinių šokių grupei "Tryptinis", vadovaujama p. Matulaitienės ir jai paramos prašant, grupei vykti į Tautinių šokių šventę Čikagoje. Taip pat nutarta tęsti draugijos narystę Kultūros Židinyje su 50 dolerių metine įmoka.

Sekė **dr. S. Skeivio** paskaita apie aukštą kraujo spaudimą ir jo gydymą. Paaiškinta, kad ne visos padidinto kraujospūdžio priežastys išaiškintos, o gydymas reikalauja dažno liginio tikrinimo, į kurį įeina kraujo cheminiai tyrimai, kaikurie organų veiklos tyrimai, ir vaistų pritaikymo, dažnai kombinacijos, ir taip pat dietos laikymosi. Klausytojams išdalinti lapeliai, nurodą kraujospūdžio pakilimo priežastis, gydymui vaistus ir atvejus vienokio ar

kitokio vaistų kenksmingumo. Po paskaitos vyko neilgai trukusios diskusijos ir gydytojų stebėjimų pasisakymai. Tie lapeliai labai naudingi kiekvienam praktikos gydytojui, nes suglaustai pateikia daugybę medicininių žinių.

Organizaciniais, veiklos ir kai kuriais kitais reikalais pasisakė keli dalyviai, tų reikalų kai kuriuos paminėsiu. Kai kurios buvusios dantų gydytojomis Lietuvoje, atvykusios į šį kraštą DP imigracijos aktu, neturėjo galimybės įsigyti teisių verstis praktika, norėjo ar ir nori tapti gydytojų draugijos narėmis, bet aukštas nario mokestis atbaido. Susirinkusieji patvirtino ankstesnį draugijos nutarimą, kad dantų gydytojams nario mokestis yra 20 dolerių metams, kurių 10 dol. Medicinos žurnalo prenumeratai. Gydytojams nario mokestis yra 35 dol. metams.

Dr. Juozas Kriaučiūnas pranešė, kad jis parašė New Yorko lietuvių gydytojų istoriją, prašomas dr. Mildos Budrienės, ruošiančios knygą apie lietuvius gydytojus Amerikoje. Istoriją parašyti padėjo dr. V. Tercijono archyvai, dukters A. Rygelienės atiduoti ALKA'į, žinios apie gydytojų veiklą "Gydytojų Biuletenyje" ir "Medicinoje" bei dalyvavimas draugijos veikloje. Dr. Kriaučiūnas pasisakė ir kitu reikalu: dabartiniai Lietuvos medicinos mokyklų studentai ir medikai pageidauja ypatingesnių atsiminimų iš studijavusių mediciną nepriklausomoje Lietuvoje. Dr. Budrienė renka tuos atsiminimus, ji juos paruoš spaudai ir tada Lietuvoje bus išleista knyga. Dr. Kriaučiūnas suglaustai papasakojo trejetą atsiminimų pavyzdžių: kaip medikai studentai skubėdavo iš Fizikos-Chemijos rūmų Linksmakalnyje į Medicinos rūmus Mickevičiaus gatvėje, iš Miesto ligoninės Senamiestyje į Akių, Ausų ir Nosies ligų kliniką Vytauto prospekte ir kit., atsitikimą su tūkstantuoju medicinos diplomu, dėl ko buvo sunku išlaikyti kai kuriuos egzaminus. Vyresnės kartos gydytojai, studijavę Vytauto Didžiojo universitete, prašomi atsiliepti ir savo ypatingesnius studijų metų atsiminimus raštu ar įkalbėtus pasiūsti dr. Budrienei.

Dr. Kriaučiūnas trumpai papasakojo apie dabar Putname esančius 7 lietuvius gydytojus, visus pensininkus, kurių du gyvena savuose namuose ir aktyviai įsijungę į visuomeninę veiklą, dvi dantų gydytojos gyvena vienuo-

NY Liet. Gyd. draugijos susirinkime pasikalbėjimai. Sėdi iš k. P. Švitra ir J. Dičpinigaitis. Stovi: G. Simutis ir S. Skeivys. Foto dr. J. Kriaučiūno

lyne: viena vienuolė, kita vienuolių seselių padėjėja, trys medikai globojami Matulaičio namuose, kurių vienas dar šviesaus proto, bet fiziniai nepajėgus.

Draugijos valdyba, susirinkusiųjų paprašyta, liko ta pati:

dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė — pimininkė,
dr. Petras Dičpinigaitis — vicepimininkas,
dr. Regina Saldaitienė-Čiurlienė — sekretorė,
(naujai įėjo valdybon vietoje dukters dr. Danos Saldaitytės, buvusios sekretorės),
dr. Leonida Giedraitienė — įždininkė ir
dr. Filomena Ignaitienė — narė.

Kontrolės komisijos pirmininke perinkta dr. Jolita Trojanienė. Jai pavesta pasirinkti kitus komisijos narius. Noras perduoti draugijos vadovybę jaunesnės kartos gydytojams dar šiais metais neišsipildė. Išrinktai valdybai palinkėta sėkmingos veiklos

Susirinkime dalyvavo du gydytojai iš Lietuvos: **dr. Ramunė Pliurienė** ir **dr. Gintaras Simutis**. Jie stebėjo susirinkimo eigą ir džiaugėsi išeivių lietuvių gydytojų rūpesčiu lietuviškais reikalais. Susirinkime dalyvavo 18 asmenų. Ateinančių metų metinį susirinkimą nutarta daryti balandžio mėn. pabaigoje. Pasibaigus susirinkimui, dalyviai bendrai pasivaišino ir pabendravo, kas buvo tikrai malonu, ypač iš toliau atvykusiems.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

GAJA

ATEITININKŲ MEDIKŲ KORPORACIJA

LITHUANIAN CATHOLIC PHYSICIANS' ASSOCIATION

Gajos susirinkimas

Šių metų balandžio 26 d., Atvelykio sekmdienį, "Gajos" korporacijos susirinkimas Ateitininkų namuose, Lemonte.

10 val. r. Šv. Mišios, kurias atlaikė ir pamokslą sakė kun. V. Rimšelis. Po pamaldų — skanūs pusryčiai. Susirinkimas, kurį pravedė pirmininkas **dr. Domas Lapkus**. Pirmininkas pakvietė tris paskaitininkus: **Kazį Ambrozaitį, Eligijų Lėlį ir Antaną G. Razmą** pasisakyti savo nuomones apie "Ar mes turime riboti gydymą, dėl ekonominių priežasčių, jeigu liga yra nepagydoma".

"Gajos" susirinkimo paskaitininkai, iš k.: Eligijus Lėlis, Kazys Ambrozaitis ir Antanas G. Razma. Foto V. Šaulys.

Pirmas kalbėjo dr. Lėlis. Prailgintas gydymas yra labai išlaidingas — dažnai sunaikina visus ligonio išteklius. Su moderniąja gydymo technologija ligonį palaikyti gyvą galima labai ilgai. Daugelis neturi jokio draudimo, arba draudimo institucijos uždeda ribas, kiek galima išleisti. Kai kurios valstijos, kaip Oregonas, svarsto, kaip nustatyti, kiek draudimai turėtų mokėti už "neišgydomą" ligą. Kokias ligas paskelbti nepagydomomis? Kokia galima prognozė, koks numatomas gyvenimo kokybės lygis po sudėtingo gydymo? Oregono valdžia neturinti pakankamai pinigų nepagydomoms ligoniams, nebent nuskriaustų kitus, dar

Pusryčiai po "Gajos" susirinkimo. Foto V. Šaulys.

dirbančius piliečius. Nėra visiems patenkinamo atsakymo.

Kolega A. G. Razma davė kiek statistikos apie sveikatos ekonomiką. JAV sveikatos reikalams jau dabar išleidžiama daugiau 10% valstybinės apyvartos uždarbio, ir procentas kas met kyla. Draudimo įstaigos stengiasi išlaidas sumažinti. Kyla draudimo mokesčiai — daugėja neapdraustųjų gyventojų skaičius. Daug ligoninių bankrutuoja. Draudimo įstaigos mažina gydytojų išmokėjimus. Nepasitenkinimas tarp gyventojų ir medicinos profesionalų bei ligoninių. Ekonomistai prognostikuoja, kad padėtis dar labiau pablogės, nebent bus kas nors drastiškai pakeista. Šiais rinkimų metais daug kalbama apie visuotiną valstybinį draudimą. Bet visa, kas planuojama nėra idealu ir neišriša problemų, nebent įvedus medicinos "dozavimą".

Dr. Ambrozaitis svarstė, kas turi spręsti apie gydymą: ar politikai, ar draudimo kompanijos, ar gydytojai? Žinoma, kad gydytojas ir ligonis. Gydytojas turi būti atsakingas tik ligoniui, bet ne politikieriui ar draudimo kompanijai. Reikia pažaboti advokatų godumą (gal ir kai kurių gydytojų ar ligoninių...). Dėl nepagydomų ligoninių išskyla moralinis etikos klausimas — kur nebūtinai naudoti ekstrordinarinės priemonės. Maistas ir vanduo — ordinarinės priemonės. Priklauso, koks žmonių ekonominis pajėgumas ir gydytojo žmoniškumas.

Prelegentams išdėsčius pagrindines problemas, buvo išgirsta nemaža pasisakymų: K. Pemkus, J. Meškauskas, P. Kisielius, I. Labanauskas ir A. Žlioba. Susirinkime dalyvavo 42 asmenys.

V.Š.

A+a. Elena Kisieliūtė Razmienė

Veikli ateitininkė, dviejų sūnų gydytojų motina, po ilgos ir sunkios ligos mirė 1991 m. gruodžio 24 d. Silver Cross ligoninėje, Joliet, IL. ir palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicago, IL.

Velionė gimė 1923 m. spalio 5 d. Sarginės km., Šilavoto valsč., Marijampolės apskr. Augo trijų brolių ir trijų seserų šeimoje. Baigusi Sarginės pradžios mokyklą, mokėsi Prienu "Žiburio" gimnazijoje. Priklausė ateitininkams. 1941 m. sausio 25 d. buvo NKVD suimta ir kalinta Prienu ir Marijampolės kalėjimuose, tardyta ir kankinta. Prasidėjus Vokiečių-Sovietų karui, 1941 m. birželio 23 d. išėjo į laisvę. Gimnaziją baigė 1942 m. ir pradėjo studijuoti odontologiją. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Pasveikusi po ilgokos ligos, studijavo odontologiją Tuebingeno uni- versitete. Priklausė studentų korporacijai "Gaja". 1950 m. susituokė su med. studentu Antanu Razma, kuris baigęs studijas, gavo medi-

A.a. Elena Razmienė

cinis daktaro laipsnį. Atvykusi į JAV, rūpinosi šeimos reikalais. Gyveno Joliet, IL. Jos rūpesčiu buvo įsigyti Ateitininkų namai Lemonte, IL. Užaugino du sūnus: dr. Antaną Gintarą ir dr. Petrą Edmundą. Jos brolis Petras Kisielius gyvena ir dirba Cicero, IL., sesuo Doma Kisieliūtė, dantų gydytoja, gyvena Kanadoje; Lietuvoje liko brolis Juozas su šeima, mirusios sesers Marytės šeima ir jauniausias brolis Jonas — žuvęs partizanas.

K. R.

Kvebeko Lietuvių gydytojų draugija

1992 m. kovo 26 d. Kvebeko lietuvių gydytojų draugija sukvietė susirinkimą Montrealio

senamiesčio restorane. Susirinkime dalyvavo 10 gydytojų ir ir kitų medicinos srities profesionalų - viso 17 asmenų. Kvebeko lietuvių gydytojų draugijai vadovauja Alenas Pavilaniš MD. Susirinkimo metu dr. Jūratė Uleckaitė perėmė vicepirmininkės pareigas iš dr. Jono Mališkos.

■ Dr. Alėnui Pavilaniui š. m. gegužės mėn. Vancouver'io mieste, Britų Kolumbijoje buvo suteikta Fellowship of the College of Family Physicians of Canada. Tai garbės atžymėjimas už dr. A. Pavilanio nuopelnus dirbant Kanados Šeimos gydytojų kolegijos labui.

Nuotraukoje I eilėj iš k.: Inga Giedrikenė, Kristina Kličiūtė, Rasa Pavilaniš ir dr. Jūratė Uleckaitė, II eilėj iš k.: Donaldas Giedrikas, dr. Remigijus Satkauskas, dr. Andre Senikas, dr. Donaldas Pališaitis, dr. Alėnas Pavilaniš, dr. Irena Danytė, Dr. Kristina Pavilaniš, Lilė Gedvilaitė, dr. Vytautas Pavilaniš, dr. Jonas Mališka, Irena Satkauskaitė ir dr. Andrew Garfinkle.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Henrikas Brazaitis MD, gimė rugsėjo 20 d. 1911 m. Vilniuje. Po ilgos ir sunkios ligos mirė kovo 13 d. 1991 m. Klevelande. Velionio palaikai buvo sudeginti.

Dr. Henrikas 1930 m., baigęs Kauno Aušros gimnaziją, studijavo VDU mediciną. Studijas baigęs 1936 m. dirbo Kauno Karo ligoninėje. Nuo 1940 m. dirbo VDU medicinos fakulteto anatomijos katedroje asistentu. Artėjant antrai sovietų okupacijai, pasitraukė į Vakarų. 1949 m. atvyko į JAV į Bostoną. Neužilgo persikėlė į Ohio valstiją. Nuo 1956 m. vertėsi gydytojo praktika Willoughby (Klevelando priemiestis), Ohio.

Henrikas Brazaitis MD 1987 m

Dr. Brazaitis buvo uolus Fraternitas Lituanica narys. Keletą kadencijų buvo OLG draugijos pirmininku. 1968-69 m. pirmininkas Pasaulio ir Amerikos liet. gydytojų sąjungai. Aktyviai įsijungė į "Lietuvos Medicinos Istorijos" redakcinės komisijos darbus. Buvo veiklus PLB narys ir buvo išrinktas į valdybą visuomeniniams reikalams. Jis buvo vienas iš pirmųjų direktorių Lietuvių Sodyboje Klevelande. Bendrai buvo jautrus lietuviškos kultū-

ros reikalams — rėmė jos apraiškas savo darbais ir ištekliais. Brazaitis buvo teatro ir klasinės muzikos mėgėjas.

Dr. Brazaitis 1940 m. sukūrė šeimą su Tamara Čeglokovaite. Išaugino dukrą Kristiną. Dr. Henriko tėvas Povilas buvo žinomas teisininkas Lietuvoje. Pirmos sovietų okupacijos metu tėvai buvo išvežti į Sibirą, kur tėvas mirė. Motina, po daugelio tremties metų grįžo į Lietuvą ir po didelių sūnaus pastangų atvyko į Ameriką.

* * *

Birutė Liepa-Jansen, 66 metų amžiaus, gyv. Cherry Hill, New Jersey, mirė 1991 m. gruodžio 26 d. Medicinos mokslus studijavo Heidelbergo universitete, Vokietijoje, kuriuos baigė 1955 m. Priklausė AMA.

* * *

Jūratė S. Jasaitytė MD, mirė š. m. gegužės 15 d. Montanoje. Palaidota New York'e prie savo šeimos narių. Nesenai mirė sesuo ir brolis, kartu gyvenę Flushing, N.Y. Buvo gimusi 1923 m. Kaune. Mediciną baigė Freiburge. Amerikoje dirbo Veteranų Administracijos ligoninėje. Paskutiniu metu sunkiai sirgo. Iš artimųjų liko puseserė E. Valiūnienė.

* * *

Aldona Olšauskaitė Aušūrienė DDS, gyveno New Buffalo, MI. Mirė 1992 m. balandžio 8 d. Šv. Antano ligoninėje, Michigan City, IN. Gimė Biržuose, Lietuvoje. Atvyko į JAV 1950 m., laikinai palaidota Swan Lake Michigan City kapinėse. Palaikai bus perkelti į A. Panemunės kapines. Odontologijos praktika, atvykusi į JAV, nesivertė.

* * *

Vladas Šulma MD, LMCC gimė 1915 m. vasario 7 d. Baigė Kauno VD universiteto Medicinos fakultetą ir vertėsi privačia praktika Troškūnuose. Karui baigiantis, pasitraukė į Vokietiją, dirbo Schwaebisch Hall ligoninėje, chirurginiame skyriuje. Pasibaigus karui gyveno ir dirbo UNRA stovykloje. 1948 m. emigravo į Kanadą, Montrealį. Kadangi Kvebeko provincijoje buvo sunku gauti praktikos teises, atlikęs vienų metų stažą, persikėlė į Saskačavano provinciją ir kurį laiką dirbo Regi-

nos miesto (Graykums) ligininėje. 1951 m. išlaikęs LMCC (praktikos teisių) egzaminus, išėjo į privačią medicinos praktiką Hayworden vietovėje. 1963 m. persikėlė į Lumsden, Sask., kur dirbo med. praktikoj iki pensijos, 1980 m. Mirė staiga, nuo širdies priepuolio, 1991 m. gruodžio 20 d. Liko žmona Kazė, R.N. ir sūnus Alfredas su šeima.

Vladas Šulma MD

* * *

Aldona Jurevičiūtė-Taurienė MD, nuo smegenų auglio—gliomos mirė 1992 m. gegužės 16 d. ir palaidota Šv. Kazimiero kapinėse, Čikagoje. Velionė buvo gimusi 1915 m. Jaltoje, Kryme. Po Pirmo Pasaulinio karo su tėvais grįžo į Lietuvą, kur ji augo ir mokėsi. Baigusi Šiaulių mergaičių gimnaziją, įstojo į V.D. universitetą Kaune studijavo mediciną ir baigė 1941 metais. Priklausė studentų medikų korporacijai "Patria". Susituokė su dr. Vytautu Tauru (Tupčiausku). Igesnį laiką dirbo VD universiteto vaikų ligų klinikoje. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. Pradžioje, Vokietijoje su jauna šeima buvo labai sunku. Kelis mėnesius teko gyventi beveik užfrontėje, kol karas pasibaigė. 1949 m. atvyko į JAV. Atliko "internship" St. Joseph ligininėje ir vėliau dirbo Silver Cross ligininėje, Joliet, IL. Užaugino ir išmokslino

du sūnus dr. Arvydą ir dr. Šarūną. Priklausė lietuvių gydytojų korporacijai "Fraternitas Lituanica-Patria", Amerikos lietuvių gydytojų sąjungai, Lietuvių Fondui, Miami šaulių "Aušros" kuopai.

Aldona Jurevičiūtė-Taurienė MD

Paul P Zallys DDS, 98 metų amžiaus mirė 1991 m. gruodžio 25 d. Čikagoje ir palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Velionis gimė ir augo Lietuvoje, Anykščių apylinkėje. Prieš Pirmąjį Pasaulinį karą atvyko į JAV. Odontologiją studijavo Loyola Dental School, Čikagoje. Gavęs diplomą, dantų gydymo praktika vertėsi Roselande, Čikagos miesto pietinėje dalyje. Buvo vienas iš pradininkų aktyvus įsikūrusios Lietuvių Doktorų Draugijos narys. Jau 1921 m. skelbėsi savo kabineto darbo valandas draugijos leidžiamam žurnale "Gydytojas" ir iki paskutiniųjų gyvenimo metų domėjosi lietuvių gydytojų veikla Čikagoje ir prenumeravo "Medicinos" žurnalą.

■ **Dr. Meilutės Indreikaitės-Biskis** motina a.a. Stasė Indreikienė, 93 metų amžiaus, mirė 1991 m. gruodžio 17 d. ir palaidota Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse, Čikagoje.

■ **Dr. Antano G.** ir **dr. Petro E.** motina, **dr. Antano** žmona, **dr. Petro Kisieliaus** ir **dr. Domos Kisieliūtės** sesuo a. a. **Elena Kisieliūtė-Razmienė** po ilgos ir sunkios ligos mirė 1991 m. gruodžio 24 dieną Silver Cross Ligininėje, Joliet, IL ir palaidota Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

■ **Dr. Jono R. Dainausko** motina a.a. Leokadija Dainauskienė, 86 m. amžiaus, staiga mirė 1991 m. gruodžio 25 d. Čikagoje ir palaidota Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

KRONIKA

■ **Kauno Medicinos akademijoj** yra įsteigta skaitykla "Caritas" pastangomis, kurioje laikomos anglų kalba knygos medicininėmis temomis. Tūkstančius žurnalų paaukoko skaityklai American Chemical Society ir šimtus knygų Catholic Medical Mission Board ir Sabre Foundation. Panaši skaitykla steigama vienoje iš Vilniaus universiteto ligoninių dr. Aleksandro Laucevičiaus pastangomis.

■ **D-rai Ona ir Jonas Daugirdai**, gyv. netoli nuo Čikagos, susilaukė ketvirto sūnaus Mykolo Gedimino, kuris gimė 1991 m. gruodžio 21 dieną. Per krikštynas, džiaugdamiesi gražia šeima tėveliai ir svečiai stambesne pinigine auka prisiminė netaip sveikus vaikus, kurie čia yra atvykę per "Lietuvos Vaikų Viltį" iš Lietuvos, gydytis nuo įvairių ortopedinių negalavimų.

■ **Dr. Eligijus Lelis**, oftalmologas, skaitė paskaitą apie glaukomą ir kitas akių ligas sausio 14 dieną Lietuvių centro salėje, Lemonte, IL. Buvo daug klausytojų, besidominčių medicinos klausimais.

■ **Dr. Denis Mažeika**, oftalmologas, LeRoy, N.Y., talkinant žmonai Aldonai, iš aplinkinių ligoninių ir gydytojų surinko suaukotus vaistus, medicinos reikmenis ir knygas ir per Lietuvių Katalikų Šalpos įstaigą Brooklyn'e, N. Y., pasiuntė į Lietuvą. Šios siuntos vertė buvusi daugiau 32 tūkstančių dolerių.

Denis Mažeika, MD

■ **Dr. Petras Edis Razma** įsigijo vidaus ligų ir plaučių ligų specialybes. Dr. Petras dirba privačioje praktikoje ir gydo ligonius *Holy Cross Hospital Chicago, IL* ir *Christ Hospital, Oak Lawn, IL*.

■ **Dr. Augustinas ir Marija Lauciai**, gyv. Mt. Olive, IL., su sūnumi Petru ir jo šeima žiemos atostogas praleido Anna Maria saloje Floridoje.

■ **Dr. Aurelija Jučaitė**, pediatrė neurologė ir **dr. Rasa Kazlauskaitė**, pediatrijos rezidentė, atvyko iš Vilniaus "stažuotei" Cook County ligoninėje, Čikagoje; jos suinterasuotos susipažinti su neurologijos ir kardiologijos skyrių programomis.

■ **Dr. Romualdas Povilaitis**, dantų gydytojas, gyv. Lemonte, IL, parašė straipsnį "Drauge", gegužės 5 d. "Kas rupinasi pagalba Lietuvos dantistams?". Dr. Povilaitis su žmona gegužės — birželio mėnesiais buvo Lietuvoje, nuvežė įvairių stomatologams instrumentų, vaistų ir medžiagų. Jis Lietuvoje keletą savaitių dirbo stomatologijos klinikose.

■ **Dr. Jonas A. Bužėnas**, dantų gydytojas, aviacijos pulkininkas, dabar gyvenantis Maxwell A. F. B., Alabama. Jis planuoja ateinančiais metais išeiti į atsargą ir važiuoti į Lietuvą dirbti ten su stomatologais ir padėti mūsų krašto žmonėms. Dr. Bužėnas gimė Tauragėje. Po II pasaulinio karo su tėvais atvyko į JAV. Odontologiją studijavo Loyolos universiteto odontologijos mokykloje, kurią baigė 1962 m. Atlikęs karinę tarnybą (1963-66) aviacijoje, keletą metų vertėsi privačia dantų gydytojo praktika Bloomington, IL. 1970 m. sugrįžo į karinę aviaciją ir čia tebedirba dabar dantų gydytoju.

■ **American Dental Aid to Lithuania (ADAL)**, neseniai įsisteigusi lietuvių ir amerikiečių dantų gydytojų grupė ruošiasi įrengti dantų kliniką Kaune. Klinikos tikslas — parodyti Lietuvos stomatologams kaip gydoma, kokie standartai, kaip elgiamasi su pacientais Amerikoje. Dantų klinika būtų prieinama visiems, kurie tik prašys pagalbos, ir joje Lietuvos stomatologai galės stažuotis.

Studijų kolegos minint dr. R. Sidrio 75 m. amžiaus jubiliejų. Iš k. V. Dargis, G. Stulpinaitė-Gayes, R. Sidrys, M. Biskienė, G. Balukas, A. Razma, J. Valaitis, B. Biskienė, K. Pemkus ir K. Ambrozaitis.

■ **Dr. Rimvydas Sidrys**, oftalmologas, gyv. Streator, IL. 70-ties metų amžiaus sukaktį su savo vaikų šeimomis ir draugais Ateitininkų namuose, Lemonte, IL. Šiais metais rengiamą IX Tautinių Šokių šventę parėmė tūkstantine. Dalyvavo Klaipėdoje, Lietuvos gydytojų suvažiavime, kur buvo atžymėtas LGS garbės nario diplomu, o savo gimtajam Panevėžio miesto kraštotyros, etnografiniam muziejui nuvežė vertingą kinišką medžio raižinį ir planus statyti muziejaus rūmams, kurių jis būtų pagrindinis mecenatas.

■ **D-rai Danutė ir Vytautas Bieliauskai**, gyv. Cincinnati, OH, šį pavasarį buvo nuvažiavę į Vengriją, o iš ten į Lietuvą, kur praleido ilgesnį laiką. Dr. V. Bieliauskas buvo PLB valdybos pirmininkas.

■ **Saulius Jankauskas, MD**, chirurgas, gimė, augo ir mokėsi Detroit, MI. Mediciną studijavo Wayne State universitete, Detroit, kur gavo biologijos magistro laipsnį ir vėliau medicinos daktaro laipsnį. Įsigijęs bendrosios ghirurgijos specialybę, dar trejetą metų specializavosi kosmetinės — plastinės chirurgijos srityje, (Medical College of Virginia, Richmond, VA. ir Aesthetic-Cosmetic Fellowship, Ellenbogen Institute, Los Angeles, CA.) Dabar verčiasi privačia praktika Orlando priemiestyje, Longwood, FL. Būdinga, kad dr. Jankauskas jau studijuodamas mediciną, mokytojavo 8 m. Detroito "Žiburio" lituanistinėje mokykloje, o Virginijoje, kad ir neilgai gyven-

damas, subūrė ten gyvenančius lietuvius ir leido informacinį laikraštėlį "Šauklys". Dabar rašo straipsnius profesiniais klausimais.

■ **Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos** valdybos pakviestas William Waring MD, assist. prof. of Physical Medicine & Rehabilitation birželio 10 d. "Seklyčioje" kalbėjo apie savo išpūdžius lankantis Lietuvoje. Prof. Waring du kartu buvo Lietuvoje ir domėjosi to krašto medicina. Keletą lietuvių gydytojų jis iškvietė stažuotis Ann Arbor Mičigano universitete. Jis atsivežė iš Lietuvos ir gydo keletą lietuvių jaunuolių invalidų.

Iš k. dr. Gediminas Balukas, dr. Kristina Pareigyte-Nakienė, J. Pečiūrienė, dr. William Waring, Ada Sutkuvienė, Šiliūnas ir Kostas Jablonskis.

■ Po LGS suvažiavimo Klaipėdoje š. m. gegužės mėnesį gydytojai (Kazys Ambrozaitis, Vacys Šaulys ir Albinas Šmulskštys) iš JAV dalyvavo Lietuviškų studijų savaitėje "Pilnutinė demokratija: idėjos, realijos ir perspektyvos". Studijų savaitė vyko Nidoje, žavingos gamtos aplinkoje.

■ **Gailiui Skrinkui, MD** vasario 16-to išvakarėse, iškilmingoje Toronto skautų sueigoje po įžodžio buvo suteiktas skautininko laipsnis.

■ **Dr. Elena Matukynienė**, vaikų ligų specialistė, gyvenanti Palangoje, paruošė 77 psl. studiją iš medicinos istorijos ir medicinos vystymosi Žemaitijoje ir Mažojoje Lietuvoje. Istoriniai aprašymai siekia 16-tą amžių. Daug žinių apie medicinos įstaigas Klaipėdoje, Palangoje ir kitose vietovėse. Ten aprašyti Klaipėdos krašto medicinos srities mokslininkai, gydytojai. Knyga pasirodė jau šiais metais. Autorei talkininkavo dr. G Varoneckas, dr. A. Matukynas ir eilė kitų. Knyga labai informatyvi ir įdomi.

Dr. R. Sidrys tarpe 11 anukų

■ **Petras Kisielius MD**, gyv. Cicero, IL, sėkmingai vadovavo VI Tautinių šokių Šventės rengimo komitetui, kuris įvyko š. m. liepos 5 d. Čikagoje. Kolega Petras netik aktyvus medicinos praktikoje, bet dalyvauja keletos organizacijų vadovybėje.

■ **E. Gedgaudas MD**, radiologijos profesorius, lankėsi Lietuvoje ir skaitė radiologijos paskaitas Kauno medicinos akademijoje, Vilniaus universitete ir Klaipėdos miesto gydytojams. VD Universitetas, Kaune suteikė garbės daktaro laipsnį.

■ **Dr. Antaną Razmą ir dr. Gediminą Baluką**, jų 70 metų amžiaus sukakties proga pagerbė Lietuvos Fondo vadovybė. Abu kolegos jau išėję į pensiją ir abu vis dar aktyvūs LF ir kitose organizacijose. Dr. Razma, buvęs paskutinis JAV LB pirmininkas, dabar energingai įsijugęs į Tautinių šokių šventės rengimo komitetą, kur jis yra šventės finansų telkimo vadovas.

■ **Rimas Nemickas MD**, kardiologas iš Čikagos, šį pavasarį lankėsi Lietuvoje. Jis ir Loyolos Medicinos mokyklos dekanas skaitė paskaitas ir praktiškai demonstravo kardiologijos naujenybes Vilniaus universiteto klinikose.

■ **Daiva Bajorūnaitė MD** aprašyta Sloan Kettering centro leidžiamajame biuletenyje. Jos pastangomis buvo Lietuvai išsiųsta daug mediciniškų instrumentų ir medikamentų. Šalpos reikalais ji Lietuvoje lankėsi jau tris kartus. Jos dėka šiame centre specializuojasi dr. Laimonas Jazukevičius, galvos ir kaklo vėžio specialistas iš Vilniaus.

■ **Dr. Kęstutis Vitkus**, Vilniaus universiteto Mikro-chirurgijos ir plastinės rekonstrukcijos klinikos vedėjas atvyks vienu metu exchange programai į Southern Illinois University, Springfield Hospitals. Vienu metu apsigyvenimui atvyks ir žmona Daiva, kuri Vil-

niuje yra žinoma, kaip drabužių dailininkė. Dukra Vita ir sūnus Jonas lankys Springfield'o mokyklas.

■ **Dr. D. Vidyasagar**, Iliojaus universiteto neonotologijos skyriaus vedėjas su dviem kitais pediatrais, gailestingą seserim ir administratore š. m. birželio 9 d. buvo nuvykę į Lietuvą pasitarti su Sveikatos ministerija, kaip pagerinti gimdyvių ir kūdikių priežiūrą, kaip suorganizuoti efektingą perinatalinę sistemą ir nustatyti laiką šios programos įgyvendinimui. Apžiūrėjo Vilniaus vaikų ligoninę ir skaitė keletą paskaitų. Turėjo progos susitikti su Lietuvos naujagimių pediatrais. Vieną dieną praleido Kauno medicinos akademijos klinikose.

Lietuvoje didelis kūdikių, ypač prieš laiką gimusių, mirtingumas. Norint padėti pagerinti, reikia specialaus personalo ir pritaikytos aparatūros. Viena iš problemų — prieš laiką gimusių kūdikių slaugymui paruošimas gailestingų seserų. Iki šiolei naujagimių statistika nebuvo tiksliai vedama — būtinai reikalinga laikytis Pasaulio Sveikatos organizacijos priimtų nuostatų. Tą studijinę, vienos savaitės išvyką koordinavo ir atskraidino *Lithuanian Mercy Lift ir American Travel Service*. Lietuvoje juos globojo Lietuvos sveikatos ministerija.

■ **Nijolė Remeikienė DDS**, Illinois universiteto profesorė, gegužės mėnesio viduryje lankėsi Vilniuje ir Vilniaus universiteto stomatologijos skyriaus pasitobulinimo kursuose skaitė dvi paskaitas temomis apie endodontinę skubiąją pagelbą ir apie plastikinės endodontijos chirurgijos antibiotikų terapiją.

Prof. N. Remeikienė Vilniaus aerouoste sutinka Rasma Manelienė (kairėje) ir prof. T. Remeikis. Prof. dr. N. Remeikienė skaitė Vilniaus u-tete dvi stomatologijos paskaitas.

Lietuvos medicinos mokyklos, ligoninės, klinikos prašo:

**MEDICINIŠKŲ KNYGŲ,
ŽURNALŲ,
AUDIO JUOSTELIŲ**

LITH. MERCY LIFT konteineriu nugabens į
Lietuvos centrinę MEDICINOS BIBLIOTEKĄ
iš ten bus paskirstyta po visą Lietuvą
ar į Jūsų pageidaujamą instituciją.

*Knygos, žurnalai neturėtų būti
senesni kaip 7-10 metų.
Atvežkite ar atsiųskite:*

LITH. MERCY LIFT
511 East 127 th St.
Lemont IL, 60439

Telf. 1-708-257-8787

MEDICINA
6849 Highland
Palos Heights, IL 60463

